

TÉR GAZDASÁG EMBER-ÉVFORDULÓS KÖTET

A Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karon
kezdődő közgazdász képzéshez, a közgazdász
szakkollégiumhoz és a folyóirathoz kapcsolódóan.

- ◆ REISINGER ADRIENN | Tér – Gazdaság – Ember: Múlt – Jelen – Jövő
- ◆ VERESS JÓZSEF | Az egyetemi szintű közgazdászképzés első lépései Győrben
- ◆ JÓZSA LÁSZLÓ | Egy dékáni időszak margójára (2009. január 1.–2013. június 30.)
- ◆ FERENCZI ZOLTÁN | Miért volt érdemes Szakkollégiumot alapítani Győrben? Huszonöt éves a győri szakkollégium
- ◆ FARKAS PÉTER – KOPPÁNY KRISZTIÁN | A Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium a 2000-es években
- ◆ NÉMETH SZILÁRD | Kautz Szakkollégium – a bátraknak és a boldogságtól ordítóknak...2005–2013 az elmúlt, de mégis megmaradt nyolc év
- ◆ STION ZSUZSA – KOVÁCS GÁBOR | Visszatekintés – Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium
- ◆ SZIGETI CECÍLIA | „Végül mindannyian filozófusok leszünk” Visszaemlékezés a Kautz Gyula Szakkollégiumban töltött évekre
- ◆ VINKÓCZI TAMÁS – HAMUTH MÓNICA | Egyetemi hallgatótól a programigazgatóig
- ◆ SOMOGYI FERENC | Minden kezdet nehéz...a Tér – Gazdaság – Ember című folyóirat előkészítő és az első négy éve
- ◆ JÓZSA LÁSZLÓ | Tér – Gazdaság – Ember: Az indulás margójára

TÉR – GAZDASÁG – EMBER

TÉR – GAZDASÁG – EMBER

Győr, 2023

A Széchenyi István Egyetem
Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karának
tudományos folyóirata

Megjelenik minden év márciusában, júniusában, szeptemberében és decemberében.
A decemberi szám angol nyelven.

2023. XI. évfolyam 3. szám

„Évfordulós” kötet a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karon kezdődő közgazdász képzéshez,
a közgazdász szakkollégiumhoz és a folyóirathoz kapcsolódóan.

Szerkesztőség
9026 Győr, Egyetem tér 1.

Főszerkesztő: Reisinger Adrienn
Főszerkesztő helyettes: Dernóczy-Polyák Adrienn
Szerkesztőségi titkár: Istenes Katalin

E-mail | tge.szerkesztoseg@gmail.com

A folyóiratban közlésre szánt tanulmányokat a fenti címre kérjük küldeni.
Kérjük a tanulmány beküldése előtt nézzék át a folyóirat honlapján (tge.sze.hu) található formai
és tartalmi követelményeket: tge.sze.hu/szerzoknek

Szerkesztőbizottság

Elnök: RECHNITZER JÁNOS†

Tagok:

ABLONCZYNÉ MIHÁLYKA LÍVIA, BÁNFI TAMÁS, BARTA GYÖRGYI,
BENCSIK ANDREA, BORGULYA ÁGNES, DERNÓCZY-POLYÁK ADRIENN,
DUSEK TAMÁS, HAPP ÉVA, JÓZSA LÁSZLÓ, KATITS ETELKA, KOCZISZKY GYÖRGY,
KONCZOSNÉ SZOMBATHELYI MÁRTA, KOPPÁNY KRISZTIÁN,
KOVÁCS GÁBOR, KOVÁCS NORBERT, LENGYEL IMRE, LEHOTA JÓZSEF,
NOSZKAY ERZSÉBET, PAPP ILONA, PISKÓTI ISTVÁN, RECHNITZER JÁNOS†,
REISINGER ADRIENN, REKETTYE GÁBOR, RÓBERT PÉTER,
SOMOGYI FERENC (alapító főszerkesztő), SZABÓ PÁL, SZALKA ÉVA,
SZIGETI CECÍLIA, SZÖRÉNYINÉ KUKORELLI IRÉN, SZRETYKÓ GYÖRGY,
VERES ZOLTÁN, ZSOLNAI LÁSZLÓ

Felelős kiadó | Universitas-Győr Nonprofit KFT. ügyvezetője
Terjesztő | Universitas-Győr Nonprofit Kft.
Levélcím | 9026 Győr, Egyetem tér 1.
Nyomdai munkálatok | Palatia Nyomda
ISSN | 2064-1176

TARTALOM

A FOLYÓIRAT BEMUTATÁSA

- 9 REISINGER ADRIENN | Tér – Gazdaság – Ember: Múlt – Jelen – Jövő

A KÖZGAZDÁSZ KÉPZÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ ÍRÁSOK

- 15 VERESS JÓZSEF | Az egyetemi szintű közgazdászképzés első lépései Győrben
17 JÓZSA LÁSZLÓ | Egy dékáni időszak margójára (2009. január 1.–2013. június 30.)

A SZAKKOLLÉGIUMHOZ KAPCSOLÓDÓ ÍRÁSOK

- 21 FERENCZI ZOLTÁN | Miért volt érdemes Szakkollégiumot alapítani Győrben?
Huszonöt éves a győri szakkollégium
25 FARKAS PÉTER – KOPPÁNY KRISZTIÁN | A Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium a 2000-es években
31 NÉMETH SZILÁRD | Kautz Szakkollégium – a bátraknak és a boldogságtól ordítóknak...2005–2013 az elmúlt, de mégis megmaradt nyolc év
35 STION ZSUZSA – KOVÁCS GÁBOR | Visszatekintés – Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium
39 SZIGETI CECÍLIA | „Végül mindannyian filozófusok leszünk” Visszaemlékezés a Kautz Gyula Szakkollégiumban töltött évekre
43 VINKÓCZI TAMÁS – HAMUTH MÓNIKA | Egyetemi hallgatótól a programigazgatóig

A FOLYÓIRATHOZ KAPCSOLÓDÓ ÍRÁSOK

- 49 SOMOGYI FERENC | Minden kezdet nehéz...a Tér – Gazdaság – Ember című folyóirat előkészítő és az első négy éve
53 JÓZSA LÁSZLÓ | Tér – Gazdaság – Ember: Az indulás margójára

- 55 SZERZŐK

ELŐSZÓ

Tisztelt Olvasó!

A Tér-Gazdaság-Ember folyóirat 2023. évi 3. „Évfordulós” számát tartja kezében. A Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karhoz kapcsolódóan több évfordulót is ünnepelünk/ünneplünk 2022/2023-ban, ezért úgy döntöttünk, hogy volt és jelenlegi kollégák visszaemlékezésein, személyes gondolatain keresztül mutatjuk be a kari élet egy-egy jelentős mérföldkövét. A kötet tervezését még tavasszal Rechnitzer János Professor Úrral kezdtük meg, aki lelkesen támogatta a kezdeményezést és ígérte, hogy egy hosszabb írással járul majd hozzá a kar múltjának és jelenének áttekintéséhez. Azonban szomorú hírt kaptunk nyár elején, június végén elhunyt Professor Úr, akinek írása így már nem érkezhett meg. Ünnepi kötet készült, de Professor Úr halála után úgy éreztem, hogy más elnevezéssel kellene a kötetet megjelentetni, így lett „Évfordulós” az elnevezés.

Az évfordulók mindig jók arra, hogy egy kicsit megálljunk és vissza-, de egyben előre is tekintsünk, emlékezzünk arra, hogy honnan indultunk és ünnepeljük, hogy hol tartunk most és bízunk abban, hogy a jövő további szép élményeket, pillanatokat és sok-sok közös tudományos eredményt fog hozni mindannyiunk számára.

Ezen gondolatok szellemében született meg ez a kötet, ünnepelve az alábbi évfordulókat:

- 1992-ben indult a közgazdász képzés az egyetemen.
- 1997-ben jött létre a Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium.
- A Tér-Gazdaság-Ember kari folyóirat alapítása 2012-ben volt, az első kiadvány 2013-ban jelent meg.

A kötet a folyóirat múltját és jelenét bemutató főszerkesztői írással indul. Majd a kar, a szakkollégium korábbi és jelenlegi vezetői, illetve a folyóirat alapító főszerkesztőjének visszaemlékezős írásai kaptak helyet.

Bízunk benne, hogy minden Kedves volt és jelenlegi Kollégánk, Hallgatónk számára izgalmas múltbéli utazás lesz olvasni az írásokat, melyek inspirációt is adhatnak az oktatói és tudományos élet kihívásaival való szembenézéshez.

Köszönöm szépen volt és jelenlegi kollégáinknak, hogy írásaikkal hozzájárultak a kari oktatás, tehetség gondozás és a kari folyóirat évfordulójának megünnepléséhez.

Győr, 2023. október 20.

Reisinger Adrienn, főszerkesztő

A FOLYÓIRAT BEMUTATÁSA

Tér – Gazdaság – Ember: Múlt – Jelen – Jövő

A folyóirat alapításának ötlete 2012-ben merült fel a Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola akkori vezetője, Rechnitzer János Professor Úr és a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar akkori dékánja, Józsa László Professor Úr kezdeményezésére. A cél az volt, hogy teret kapjanak a kari kollégák, a doktori iskola hallgatói és a hazai és nemzetközi oktatói, kutatói tudományos kutatási eredményeik megosztására. A folyóirat alapító főszerkesztője Somogyi Ferenc egyetemi docens lett 2016-ig, majd 2017-ben Dusek Tamás Professor Úr látta el a vezetői feladatokat. 2018 óta jómagam látom el a folyóirat főszerkesztői, egyben olvasószerkesztői feladatát. 2018 óta Dernóczy-Polyák Adrienn egyetemi docens mint főszerkesztő-helyettes segíti a folyóirat munkáját és vesz részt az olvasószerkesztésben is. Az angol nyelvű tanulmányok nyelvi lektorálását John Paul Kowalchuk és Natasha Fiona Borbély-Bailey készítik. 2022 ősze óta a folyóirat titkára Istenes Katalin, a tördelést az Infoart Média végzi, míg a nyomdai munkákat a Palatia Nyomda látja el. A folyóirat kiadásáért az Universitas-Győr Nonprofit Kft. felel. A folyóirat évente 4 alkalommal jelenik meg, az utolsó szám angol nyelven. Az egyes kiadványok nyomtatott és on-line formában is elérhetők (tge.sze.hu).

A folyóirat szerkesztőbizottságának első elnöke Simai Mihály Professor Úr volt, majd 2019-től Rechnitzer János Professor Úr lett az elnök. Professor Úrral az elmúlt években folyamatosan azon dolgoztam, dolgoztunk, hogy a folyóirat még tovább fejlődjön, azonban 2023 nyár elején szomorú esemény következett be, júniusban elhunyt Professor Úr. A 2023/1-2. szám előszavában egy hosszabb és személyes hangvételű írásban búcsúztam Professor Úrtól.

Az első szám 2013-ban jelent meg, melyben Józsa László Professor Úr, akkori dékán az alábbi szavakkal indította útjára a folyóiratot: *„Azt kívánom induló lapunk számára, hogy élje túl a legnehezebb időket is, találjanak általa egymásra szerzők és olvasók, s hatékonyan járuljon hozzá a hazai és nemzetközi tudományos élet fejlődéséhez.”*

Az alábbi képernyőfotó az első szám tartalomjegyzékét mutatja be, mely alapján látható, hogy milyen színes témakörök jelentek meg már a kezdetekkor. A folyóiratnak azóta is célja, hogy a tér, a gazdaság és a társadalmi (emberi) folyamatok minél szélesebb körét érintsék a tanulmányok egy-egy számban, hangsúlyozva ezzel, hogy a területi, gazdasági és társadalmi folyamatok valamilyen módon mindig kapcsolódnak egymáshoz és fontos szempont ennek tudományos megjelenítése.

1. ábra: A 2013/1. szám tartalomjegyzéke

TARTALOMJEGYZÉK

9 Köszöntő

METAKÖZGAZDASÁGTAN

11 BORGULYA ÁGNES | A vállalati kommunikáció értelmezése és kutatása

TÉR

33 EPERJESI ZOLTÁN | Gazdasági, társadalmi és területi kohézió az Európai Unióban

GAZDASÁG

49 LUKÁCS ESZTER | A válság és globális munkanélküliség kezelésének ellentmondásai

69 SZLÁVICZ ÁGNES - SZRETYKÓ GYÖRGY | Az Y generáció munkával kapcsolatos elvárásai és a cégek EEM-rendszereinek új kihívásai

85 PISKÓTI ISTVÁN - NAGY SZABOLCS - MOLNÁR LÁSZLÓ | Innováció piaci sikere - A hazai gyakorlat empirikus modellje

EMBER ÉS TÁRSADALOM

105 PINTÉR TIBOR | A nyugat-balkáni országok identitása és az Európai Unióhoz való csatlakozásuk

TUDOMÁNYOS ÉLET

119 MAKKOS-KÁLDI JUDIT - EISINGERNÉ BALASSA BOGLÁRKA - KECSKÉS PETRA | Aranyat ér-e az ezüstgeneráció?

135 HORVÁTH BABETT | Ökohatékonyság az irodában

KÖNYVISMERTETÉS

149 PONGRÁCZ ATTILA | Könyvbemutató Győrben

Forrás: tge.sze.hu

A folyóiratnak már a kezdetektől célja volt, hogy ne csak a kar kollégái számára biztosítson publikálási felületet, hanem az egyetem más karai és más intézmények számára is. A következő táblázat (1. táblázat) alapján látható, hogy a célok már az első évtől kezdve teljesültek, hiszen a szerzők jelentős része nem kari kolléga volt.

1. táblázat: Statisztika 2013–2017

	Összesen 2013	Összesen 2014	Összesen 2015	Összesen 2016	Összesen 2017
Tanulmány, db	29	22	31	29	29
Könyvismertető, db	6	1	2	2	5
Konferenciabeszámoló, db	0	1	0	0	0
Egyéb cikk, db	0	0	0	0	1
Összes szerző	56	34	53	42	49
Szerző a Széchenyi István Egyetemről	29	20	34	28	29
Szerző nem a SZE Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karról	5	6	19	13	12

Forrás: Saját összeállítás

Az elmúlt években szerzőink között külföldi intézmények oktatóit, kutatóit is köszönhetjük, és együtt tudtunk dolgozni külföldi lektorokkal is (USA, Ausztrália,

Írország, Horvátország, Bosznia-Hercegovina). A folyóiratnál dupla-vak lektorálás zajlik, törekszünk arra, hogy más intézmények kollégáit is jelentős arányban bevonjuk ebbe a folyamatba.

A következő táblázat (2. táblázat) a 2022-es évre vonatkozó adatainkat mutatja be. Összesen 17 tanulmányt jelentettünk meg, szerzőink jelentős többsége nem SZE-s kolléga volt. Lehetőséget biztosítottunk publikálásra 10 doktori iskolába járó hallgatónak is. Így gyakorlatilag a doktori képzéstől az egyetemi tanári beosztásig a tudomány minden szintjéről jelentek meg írások a lapban.

2. táblázat: Statisztika 2022

2022	1. szám	2. szám	3-4. szám (magyar-angol)
Összes tanulmány, db	4	5	8
Összes szerző	9	16	16
Szerző a Széchenyi István Egyetemről	0	4 (25%)	4 (25%)
Szerző a SZE Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karról	0	2 (13%)	3 (19%)
PhD hallgató/doktorjelölt	3 (33%)	4 (25%)	3 (19%)
Egyetemi tanár	1 (11%)	1 (6%)	2 (13%)
Külföldi szerző	0	7 (44%)	0
Összes lektor	8	11	15
Lektor a Széchenyi István Egyetemről	5 (63%)	5 (45%)	10 (67%)

Forrás: Saját összeállítás

Az elmúlt években háromszor jelent meg tematikus szám, melyből kettő egy-egy témakört járt körül egy-egy egyetemi kutatáshoz kapcsolódóan, egy pedig ünnepi kötetként jelent meg.

- 2018/1. szám: „Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ a Széchenyi István Egyetemen” projekthez kapcsolódóan: A tanulmányok Győr városa és az AUDI Hungaria Zrt. kapcsolatát vizsgálják a gyár letelepedésének 25. évfordulója alkalmából. Vendégszerkesztő: Fekete Dávid
- 2019/1. szám: Az autonóm járművek elterjedésének lehetséges hatásai a technológia, a gazdaság és társadalom összefüggésrendszerében. Vendégszerkesztő: Csizmadia Zoltán
- 2021/2. szám: 2021-ben megjelentettünk egy ünnepi kötetet, mely Rechnitzer János Professzor Úr nyugdíjba vonulása alkalmával készült Professzor Úr munkássága előtti tisztelegként. A kötetben a regionális tudományokhoz kapcsolódóan jelentek meg írások volt és akkori tanítványok tollából.

2018 óta a folyóirat életében az alábbi főbb változások, fejlesztések történtek:

- Van önálló honlapja a folyóiratnak: tge.sze.hu, ahol a tartalmak párhuzamosan magyar és angol nyelven is elérhetők.

- A honlapon egészen a kezdetektől letölthetők a tanulmányok egyesével is a teljes kötetek mellett.
- 2020 ősze óta van Facebook oldala a folyóiratnak, melyet Reisinger Adrienn kezel, itt közzé tesszük az aktuális felhívásokat és a megjelent számok tartalmát.
- Rendszeresen közzéteszünk felhívásokat a következő számok ütemezésével kapcsolatban és informáljuk a hazai tudományos élet szereplőit a megjelenésekről az alábbi felületeken és módokon: Kari kollégák körében e-mailben, PhD hallgatók körében e-mailben, a Magyar Regionális Tudományi Társaság (MRTT) hírlevelében, a folyóirat honlapján, a folyóirat Facebook oldalán.
- A kiadványok végén szerepel a szerzők rövid magyar és angol nyelvű bemutatkozása.
- A szerzőknek Nyilatkozatot kell kitölteniük a publikációhoz kapcsolódóan (jogi nyilatkozat).
- Sikerült külföldi szerzők tanulmányát is publikálni, illetve bevontunk külföldi lektorokat is az angol nyelvű számokhoz (USA, Ausztrália, Írország, Horvátország, Bosznia-Hercegovina).
- A folyóirat teret ad különböző konferenciák javasolt előadói tanulmányainak megjelenésére (pl. Magyar Regionális Tudományi Társaság éves konferenciája, Kautz Konferencia, Fiatal Regionalisták Konferenciája).

A folyóirat jelenleg az alábbi adatbázisokban indexált:

- Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT)
- Matarka
- Google Scholar

A folyóirat 2023. június 1-je óta már a Magyar Tudományos Akadémia két bizottságának listáján is szerepel.

- MTA IX. Osztályának **Regionális Tudományos Bizottság** folyóiratlistáján 2023. június 1-től „C” helyett „B” minősítéssel.
- MTA IX. Osztályának **Nemzetközi és Fejlődéstanulmányok Doktori Bizottság** folyóiratlistáján 2023. június 1-től szerepel a folyóirat „C” minősítéssel.

Megtiszteltetés a folyóirat számára, hogy a Regionális Tudományos Bizottság listáján egyet feljebb léphettünk és egy másik bizottság listájára is felkerülhettünk, mely elismerés mindenki számára, aki eddig hozzájárult a folyóirat működéséhez valamilyen formában és motiváció is a jövőre, hogy tovább dolgozzunk azon, hogy a folyóirat még ismertebb és elismertebb legyen a hazai tudományos élet szereplői számára és nemzetközi közegeben is láthatóvá váljunk. Ezen célok elérésének következő állomásai a tanulmányok DOI azonosítója és a Scopus adatbázisban való sikeres regisztráció. Ennek szellemében dolgozunk tovább a jövőben is.

A KÖZGAZDÁSZ KÉPZÉSHEZ
KAPCSOLÓDÓ ÍRÁSOK

Az egyetemi szintű közgazdászképzés első lépései Győrben

Immár negyedszázados múltra tekint vissza az egyetemi szintű közgazdászképzés a Rába partján. Fiatal olvasóknak jelzem: az igazi tét sosem a közgazdászképzés volt, hanem az egyetemmel való találkozás. Az akkori szabályok szerint ugyanis az egyetemi cím adományozásának elengedhetetlen előfeltétele volt akkreditált egyetemi szak(ok) jelenléte az intézmény falain belül. A Főiskola és az Universitas Alapítvány vezetői úgy látták, hogy a trójai faló szerepét a Közgazdasági Fakultásra bízják. A jogászképzés kihelyezett formában (ELTE) volt jelen akkortájt, jóval kényelmesebb és egyúttal kockázatmentesebb módon. Tudjuk, a nagyszabású projektnek happy end lett a vége, 2002-ben egyetemalapítás volt. A vonatkozó kar elnevezése Jog- és Gazdaságtudományi lett, nem pedig fordítva. Ez engem, mint közgazdászt, és mint alapító dékánt nem frusztrált, de a Közgazdasági Fakultás velem hatalmas tempóban dolgozó munkatársaival szemben kissé méltánytalan volt. Ám a soha ki nem mondott győri alaptétel „az egyetem mindenképpen fölött” mindezt természetesen felülírja.

1996 tavaszán a Magyar Közgazdasági Társaság éves vándorgyűlésének Győr adott otthont. Mint elnök, késő délután járkáltam a szekciók között, a Főiskola parkolójában összefutottam Sente Bélával, aki akkor a Fakultás igazgatóhelyettese volt. Elegancia, vállra vetett zakó, cigaretta, mindig szomorkásan komoly arc, megy hazafelé. Sok a munka? Mindig sok. Kezet fogunk, megy tovább. Akkor éreztem, hogy számomra Győr még tartogat mást is. Nyáron – a szabadságom előtt egy nappal – a mai nevén Corvinusos irodámban felkeresett Szekeres Tamás főigazgató, akit ha nem ismertem volna meg, az életem sokkal szegényebb lenne. A négyesemközti, rendkívül intenzív és sodró megbeszélés maximum húsz percig tartott, két nem könnyű ember hamar szót ért. A gáláns ajánlatra kellő alázattal igent mondtam. Vállalt feladatom az egyetemi szintű közgazdászképzés programjának kidolgozása és az egyetemi képzés elindítása lett. (Fakultásigazgatóként és természetesen tanárként is.) Ősszel beiktattak, és elkezdtem a munkát, ami nem ért felkészületlenül, dékánhelyettesi, rektorhelyettesi múlt állt mögöttem, 25 éves felsőoktatási gyakorlattal. Szekeres Tamás egy kora reggeli megbeszélésen a dolgozószobájából a híd felé mutatott: Látod Jóska, milyen sok diák jön? Ez a lényeg. Nála senki nem akarta jobban az egyetemet.

Télre megismertem az egyik közvetlen közegemet, az oktatói kart. Természetesnek tekintetem, hogy a tanárok három csoportba voltak sorolhatók az egyetemi céllal kapcsolatban: drukker, kibicek és ellendrukker. Azt már egyáltalán nem tartottam annak, hogy voltak kollégák, akiknek főiskolai besorolása sem volt védhető, és volt olyan is, aki két szinttel lejjebb volt besorolva a megengedettnél. Az első, általam elnökölt Fakultás Tanácsi ülésen egy kollégánk 27 perces hozzászólást tartott. A magas labdát leütve világossá tettem, hogy egyetlen további tanácsülés sem lesz hosszabb, mint 27 perc. Ez nagyjából így is lett. Egy oktatói viselkedési ügyben (mai nevén #metoo) hallgatói panaszok alapján kemény döntést kellett hoznom, ma is ugyanazt tenném. Nagy öröömömről szólt, hogy az általunk új szellemben koreografált fakultási pedagógusnapok igen bensőségeseknek bizonyultak, amit az oktatók külső megjelenésükkel is nyomatékosítottak. Egyre több embernek lett a szívügye az universitas.

A hallgatói oldallal kapcsolatban kellemes tapasztalatokat szereztem. Évfolyamszintű tárgyat tanítottam (Gazdaságpolitika), és a kérdésekből, a reagálásból, a vizsgadolgozatokból kitűnt, hogy az emberanyag a célok megvalósítását illetően nem lehet akadály. A hallgatói képviselet

pedig teljes mellszélességgel az egyetemmé válás mellé állt. Nyilván a rendszeres hallgatói – oktatói focimeccsek is pozitív irányba hatottak.

A koncepció kialakítása egyszerűnek tűnt annyiban, hogy a külső determinációkhoz való igazodás elkerülhetetlen volt. Magyar szemmel már akkor hatalmas lobbikörök harcoltak a közgazdászok képzésének intézményi szintű bővítéséért, a leegyszerűsített vezérgondolat az engedélyt „sehová, csak hozzánk” volt. A Magyar Akkreditációs Bizottság nyilvános (és kevésbé nyilvános) szumó birkózási helyszín volt. A mi kérelmünk benyújtása előtt a gazdasági főiskolák köréből még senki sem kapott egyetemi szintű oktatási engedélyt. Talán mai szemmel is logikusnak tűnik, hogy egy újabb, kisebb trójai falovat konstruáltunk. Abból indultunk ki, hogy a győri főiskolai szintű közgazdászok képzését – ha jórészt hallgatólagosan is – elismerték. Azt senki nem állíthatta, hogy a város, illetve a régió újabb egyetemi diplomás közgazdák nem tudna felszívní. A finanszírozás – az állami normatívákon túl – magas szinten biztosítva volt. Az aktuális faló a kiegészítő képzést vizionálta, amely a főiskolai képzésre épült, és a közgazdász egyetemi karokon akkor már elterjedt volt. Kezdetnek alacsony hallgatói létszámot terveztünk, hogy ez se lehessen szállka az akkreditálók szemében.

A fentiek alapján a tanrendre (curriculum), és az oktatók „minőségére” kellett koncentrálnunk. A tanrend megalkotása nem jelentett gondot, kellő tapasztalat állt rendelkezésre, és a működő, hasonló képzések tanmenetei is kiindulópontok lehetettek. Amit hozzátehetünk, és hozzá is kellett tennünk az az értelmiségi horizont tágításában, a társadalmi-gazdasági viszonyok hazai és nemzetközi bemutatásában, és a gyakorlatnak tűnő, de elméleti háttérrel bíró makro- és mezozo szintű ismeretek applikálása volt. Mindehhez kellő oktatói háttérrel is biztosítani tudtunk. A tanrendben kötelezővé tettük, hogy jövendő „egyetemistáink” néhány tárgyat angolul, vagy/és németül hallgassanak.

Az engedélyt a minisztérium 1997 közepén adta meg, az akkreditációs kérelmünket elsőre viszont elutasították, ezért a tárca 1998-as indításra módosított. Közben összeleltünk az oktatást. (A Corvinus jogelődje, személyesen Palánkai Tibor rektor hallgatói jogviszonyt biztosított diákjainknak.) Az akkreditációs határozatban megnevezett kifogások a jogi csűrész-csavarástól a mondvacsinált okokig tartó íven helyezkedtek el. A döntéshozók viszont elkövették azt a hibát, hogy más, sokkal gyengébb kérelmeket csont nélkül elfogadtak. (Lobbik harca.) Mindezeket szigorúan magánlevélben jeleztem az oktatási miniszternek, egyúttal tájékoztatva arról is, hogy észrevételeimet saját költségemen a sajtónyilvánosság elé fogom tární. A szemafor hirtelen zöldre váltott. A MAB kiadta az engedélyt. 1998-ban már győri saját jagon folytathattuk a képzést.

Szinte megható volt érzékelní, hogy a tanerők milyen empátiával oktattak az egyetemi szinten (is), beleértve olyan felsőoktató klasszisokat is, mint Honvári János, Meyer Dietmar, Solt Katalin és Böhm Antal. Az „igazolt” ismert kutatók – mint például Simai Mihály, Gál Péter, Hajdu Ottó, továbbá a Közgazdasági- és Regionális Tudományi Kutatóközpont munkatársai – is sokat tettek. A főiskolás hallgatóinkon is látszott: új távlatok nyílnak helyben is. Az alacsony létszám szinte szemináriumi tereppé változtatta az előadásokat, lehetővé téve az interaktivitás érdemi meglétét. Színvonalas diplomamunkák születtek, első végzettjeink vitték, viszik az Egyetem jó hírért, körülbőlt többen elismert felsőoktatókká váltak.

A többit már tudjuk. Am mint felkért visszaemlékező, két apró, de nagyon színes díszítő „sorral” zárnék, kellő szubjektivitással. A munkámat Győrben technikai és titkárnői értelemben a méltán szigorú Éva, Szén Andrásné fogta össze. Halkan, észrevétlenül és hibátlanul. Egy pedagógusnapon hallótávolságomban a nyelvészek megkérdezték, milyen főnök vagyok. Életemben a második legjobb, mondta. Ezt nagyon megbecsülöm. A másik személy a krónikás, a „sajtós”, aki a riportokra mindig annyira felkészült, hogy az alany sokszor elbújhatott mögötte: Winkler Csaba, a program elkötelezettje. Rajta kívül senki sem tudja csupa nagybetűvel mondani azt, hogy EGYETEM.

Egy dékáni időszak margójára (2009. január 1.–2013. június 30.)

A sors kegyeként és a Szenátus döntésének eredményeként lettem négy és fél évre a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar dékánja. Olyan időszakban történt ez, amikor a bolognai folyamat eredményeként az egyetemi oktatás és azon belül a közgazdász képzés átállt a kétfokozatú rendszerre, és közben intenzívvé és önállóvá vált a Kar doktori képzése.

A kihívásokat 4 alapvető pontban szeretném bemutatni. Elsőként az oktatásról, mint a szerintem legfontosabb tevékenységünkről osztanék meg pár gondolatot. Ebben a dékáni időszakban teljesedett ki a gazdálkodás és menedzsment, a nemzetközi tanulmányok és a kereskedelem és marketing alapképzés, s indítottuk el a logisztikai menedzsment, a marketing és a vezetés és szervezés mesterképzést. Több posztgraduális képzést indítottunk el és megjelent a kínálatunkban a felsőfokú szakképzés is. Ezek együttesen jelentősen megemelték a hallgatói létszámot, és hozzájárultak az oktatók számának gyarapodásához is. A Rechnitzer János Professzor Úr irányítása alatt működő doktori iskolában számos munkatársunk szerzett doktori címet mind a regionális, mind a gazdálkodástudomány területén. Az oktatás színvonalának biztosítása érdekében 30 főre korlátoztuk a szemináriumok létszámát, és titkárságvezetőm, Gersei Gabriella segítségével igyekeztünk az adminisztrációs terheket levenni az oktatók válláról. Az így egyre jobb oktatói mutatókat felmutató kar bekerült a különböző országos listák élvonalába.

A kutatás területén más elvárások érvényesültek a maiakhoz képest. Nem Q-kban mértük a teljesítményt, hanem magyar és idegen nyelvű cikkekben, könyvekben és konferencia előadásokban. Folytatódott a már korábban elkezdett kari konferencia sorozat, nemzetközi és hazai konferenciákat rendeztünk, mint a MAG Scholar és a MOK. Oktatóink pedig járták a világot, részt vettek konferenciákon Ausztráliától, Új-Zélandtól, Japánon, Kínán, az USA-n, Indián át az európai országokig. Olyan pénzügyi lehetőségeink voltak a Kar önálló költségvetése révén, amelyek lehetőséget adtak az ilyen, ma már sokszor szükségtelennek tartott utazásokra is. Ezek a lehetőségek komoly motívációt jelentettek a munkatársak számára, s e mellett lehetőséget adtak a nemzetközi trendek, divatos kutatási irányok megismerésére éppúgy, mint a személyes kapcsolatok felépítésére is.

Ugyancsak ebben az időszakban alakítottuk át a Kar szervezeti rendszerét létrehozva, illetve megerősítve a Gazdasági elemzések, a Nemzetközi és közgazdasági, a Nemzetközi kommunikáció, a Regionális tudományi és a Marketing és Menedzsment tanszékeket, amelyek majd egy évtizedig stabil pillérét alkották az oktatásnak. Ebben az időszakban csatlakozott hozzánk számos már befutott kutató-oktató éppúgy, mint sok pályakezdő is. Munkájuk, s az a tény, hogy szemléletüket nem csupán a Széchenyi István Egyetem világából hozták, nagyon pozitívan befolyásolta a Kar tudományos és oktatási színvonalát.

Végül, de nem utolsósorban olyan vezető kollégákkal dolgoztam együtt, akik később is meghatározó szereplői voltak az Egyetem életének. Külön kiemelném Rechnizer János professzort, akinek közelmúltbeli halála mélyen megrázott, s aki egyéniségével, tudomány iránti elkötelezettségével és emberségével csodálatos példát adott mindannyiunk számára. A vezetői csapat színvonalát pedig jól jellemzi, hogy egyik helyettesem, Papp Ilona docens asszony, utánam hosszú éveken át vezette a Kautz Kart, oktatási dékánhelyettesem, Szalka Éva docens asszony a mosonmagyaróvári karunk dékánja lett, s a Nemzetközi Tanulmányok Tanszék vezetője, Abloncziné Mihályka Livia a tanszék áthelyezése után az Apáczai Kar dékánja lett.

Izgalmas, érdekes, kihívásokkal teli négy és fél évet töltöttem a Kar élén, s ahogy látom, pár akkori lépésünk időt állónak bizonyult és megfelelő alapot adott a későbbi előre lépésre, fejlődésre.

A SZAKKOLLÉGIUMHOZ
KAPCSOLÓDÓ ÍRÁSOK

Miért volt érdemes Szakkollégiumot alapítani Győrben?

Huszonöt éves a győri szakkollégium

Széchenyi István Főiskolán 1997-ben alakult az első szakkollégium. A főiskola vezetése minden olyan kezdeményezést támogatott, amely segítette az egyetemi rang elérését.

A szakkollégiumi mozgalomnak sok éves hagyománya van hazánkban. Báró Eötvös Loránd 1895-ben alapította az Eötvös József Collegiumot a párizsi École Normale Supérieure mintájára. Célja a színvonalas tanárképzés volt: tudós, önálló kutatásaikkal is kitűnő, hivatásukat szívvel-lélekkel végző oktatók felnevelése. Ebben a szellemben sok tehetséges fiatal tanult 1950-ig, a felozlatásáig. A kollégium hajdani tagjai 1958-ban újra megszervezték a tehetséggondozás kollégiumi formáját. Lényegében ez volt az első szakkollégium az országban. Tehetséggondozás ezen formáját az állam is támogatta. Az 1970-es években kiteljesedő szakkollégiumi mozgalom sikeresen fogta össze az egyetemek tudomány és a közélet iránt érdeklődő hallgatóit.

A '90-es évek elején lányom is e mozgalom aktív tagja volt. Megszerzett olyan ismereteket és képességeket, amelyekre most is eredményesen támaszkodik. A Széchenyi István Főiskola oktatójaként láttam, hogy Győrben is szükséges volna a tehetséges hallgatókat összefogni. Céлом az volt, hogy a tudományos közélet iránt érdeklődő diákok szervezetteren tudjanak bekapcsolódni az országos mozgalomba. Jó alkalmat nyújtott az 1997-ben kiírt Felsőoktatási Fejlesztési Projekt Pályázat. Erre készítettem a *Széchenyi István Szakkollégium létrehozása és működtetése* című pályázatot azzal a céllal, hogy „a kiemelkedő képességű, más diszciplínák után is érdeklődő egyetemi és főiskolai hallgatók számára, a szakmai és személyi fejlődésük elősegítésére” szellemi műhely legyen. A pályázat elnyerése 3 millió Ft támogatást jelentett.

A feladat oly nagyoknak és kihívónak látszott, hogy szükségem volt lelki, szellemi megerősítésre. *Ezért, mint életemben többször, – a nagy elhatározások előtt vagy lelki válságban – elmentem Nagycenkre, hogy munkámhoz erőt adjon a hely szelleme, a „génus loci”.*

Ilyen előzmények után alapítottuk meg 1997. október 11-én a Győri Széchenyi Szakkollégiumot Nagycenken, a Széchenyi István Emlékmúzeumban. A hely szellemét hívtuk segítségül e nagy vállalkozás sikeréhez. A „széchenyis hallgatók” többsége még egyszer sem látta azt a múzeumot, amely bemutatja Széchenyi Istvánnak a magyar nemzet és tudomány érdekében kifejtett munkásságát.

A múzeumi séta során áttekintettük, illetve felelevenítettük Széchenyi István életének fontos állomásait, hazafias tetteit, irodalmi munkásságát és azt a személyes tenni

akarást, amely követendő példa lehet a mai magyar ifjaknak. Figyeltem és láttam, hogy a múzeumi séta során óráról órára, teremről teremre haladva, hogyan ragadták magukkal hallgatóimat a látottak és hallottak. Jól működött a „genius loci”.

Az egész napos program befejezéseként este a kastély tanácstermében fogadtuk el a következő nyilatkozatot: „A Széchenyi Szakkollégiumot megalapítjuk azzal a céllal, hogy a közgazdaságtan után érdeklődő tehetséges hallgatók számára olyan közösséget és környezetet hozunk létre, amelyben lehetőség lesz – mélyreható gazdasági elemző ismeretek megszerzése és gyakorlása mellett – önálló, megalapozott döntéseket hozó és döntéseket vállaló, etikus, művelt személyek kialakulására.”

A terv bevált. A szakkollégiumi szervezet számos előnnyel járt:

1. Évente átlag 2,4 millió Ft-hoz jutottunk a programjaink megvalósítása érdekében írt pályázatokkal. Első 5 évben összesen 12 696 000 Ft.
2. A szakkollégium tagjai bekapcsolódtak az országos mozgalomba: Konferenciákon előadásokat tartottak, tapasztalatokat gyűjtöttek, kitekintésük volt más egyetemek tevékenységére, a Széchenyi Főiskola jó hírért vitték. Hazánk összes szakkollégiumából fogadtunk hallgatókat és tanárokat. Ezzel ők ismerték meg főiskolánkat, egyetemünket.
3. A Tudományos Diákköri munkát szervezetté és kötelezővé tettük, s ennek következtében kiemelkedő eredményeket értünk el helyi, regionális és országos TDK-kon. Értékes eszköz-vagyonra tettünk szert (számítógéppark, könyvtár), megtanultuk ezek felelős kezelését és őrzését. (Most neveltségesen hangzik az a dicsekvés, hogy a szakkollégium hallgatói öt számítógépen éjjel-nappal tanulhattak, játszhattak!)
4. Példát mutattunk egyetemünk más karainak a tudományos hallgatói közélet megszervezésére.
5. Az egyetemmé válási folyamatban fontos tényező volt a szakkollégium léte és eredménye.
6. A tudomány és a politika számos kiválósága fordult meg a szakkollégium kedvéért egyetemünkön. Több esetben tartós, intézményi kapcsolat alakult ki.
7. A szakkollégiumi hallgatók szervezett kapcsolatba kerültek Győr kulturális- és gazdasági életének szereplőivel, rendezvényeivel.
8. Az első generációs értelmiséggé válás nehéz folyamatát segítettük személyiségfejlesztő, multikulturális programokkal.
9. A szakkollégium tehetséggondozási programját a frissen megalakult Széchenyi István Egyetem vezetése elismerte és támogatta azzal, hogy a budai úti épületet a szakkollégiumnak adta. Ezzel jelentősen hozzájárult a további minőségi oktatáshoz. Ilyen elhelyezés szerepelt az alapításkor megfogalmazott céljaink között.

Sokan kérdezték: Mi hasznom volt a szakkollégium megalapításából és öt éves vezetéséből? Rengeteget dolgoztam. Az egyetemi oktatási, tanszékvezetői feladatok mellett a szakkollégium életét, programjait szerveztem, pályázatokat írtam, pénzügyeit intéztem. Kemény vitákat és személyes konfliktusokat vállaltam a hallgatók egy részével, akik más irányba próbálták mozdítani a kollégium szellemét.

Szép és felemelő az volt, amikor a Győrben végzett társadalomtudományi kutatásaimba hallgatóim bekapcsolódtak, közös publikációk jelenhettek meg neves folyóiratokban, illetve a hallgatóim önálló munkákat közöltek vezetésem alatt.

Jó volt látni, hogyan vált egy-két hallgatóm elsőgenerációs értelmiségivé, akik tudják, honnan jöttek és hogyan lehetnek hasznos tagjai a magyar tudományos és szellemi közéletnek. Ők lettek a győri doktori iskola első hallgatói, majd a PhD fokozat első megszerzői és az egyetem minősített oktatói.

Megnyugtató és elismerést jelentett számomra, hogy az egyetemmel válás után az egyetem vezetése méltányolta a szakkollégium öt éves munkáját és állandó elhelyezést biztosított a budai úti kollégiumban. Ezzel új minőséget is adott a szakkollégiumi munkának.

Láttam a szakkollégium nagyszerű jövőjét, de úgy jártam, mint Álmos, a honfoglaló magyarok vezére – a magyarokról szóló monda szerint – a régen óhajtott új haza földjére nem léphetett be a Hadúr akaratából. Búcsút vett népétől e szavakkal: *Fiaim, ti holnap hajnalhasadtával menjetek, kezdődik a honszerző munka. Míg egyet akartok testvérszeretettel, meg nem fogyatkoztatok.* Napkeltekor Álmos eltűnt nyomtalanul. Fentről figyeli a magyarok cselekedeteit.

Az elválás szomorúsággal töltött el engemet is, de megnyugtató volt számomra, hogy a szakkollégium vezetését olyan emberre bízta az egyetem vezetése, aki alapító volt, aki több éven keresztül diák vezetője volt a közösségnek.

A számos új tevékenység bevezetése mellett a szakkollégium megtartotta az első években kidolgozott taglista és TDK értékelő táblázatokat, így mindig látható, hogy mikor ki volt a szakkollégium hallgatója, milyen eredményeket ért el a szakkollégium a TDK-kon. Örülök, hogy mindig szem előtt van az alapításkor választott mottónk, amely kezdetben is tudományos munkára mozgósította a hallgatókat, és amely manapság még inkább érvényes:

*„Aki hallgat, azt elfelejtik;
Aki nem foglal állást, azt szaván fogják;
Aki nem halad tovább, az hátrál;
Aki megáll, azt felülműlják, megelőzik, eltapossák;
Aki megszűnik gyarapodni, az máris hanyatlik;
Aki leáll, az lemarad;
A változatlan állapot a vég kezdete...”*

Henri-Frederic Aniel (1821–1881)

A szakkollégiumban folytatott munkát már csak tiszteletbeli tagként figyelem. Az interneten való böngészéskor gyakran olvashatom a megjelenő szövegben: *...1997 szeptemberében alapítottuk meg dr. Ferenczi Zoltán vezetésével Győri Széchenyi Szakkollégium néven...* És ez számomra minden alkalommal szép emlékeket idéz fel, mert a munkásságom egyik legfontosabb, megvalósult eredményét látom kiteljesedni a 25 éves szakkollégiumban. E munkában gyermekeim is segítségemre voltak.

Sok sikert kívánok a következő évtizedekre is. Hassa át életüket és munkásságukat a szakkollégium két névadójának – Széchenyi István és Kautz Gyula – hazájukért mindent vállaló géniusza.

A Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium a 2000-es években

Az egyetemi lét központi eleme az oktatómunka mellett végzett aktív tudományos kutató-tevékenység. A főiskolából egyetemmé válás egyik fontos kritériuma ennek megfelelően a kutatások előmozdítása volt. Ez a korábnál hangsúlyosabb publikációs tevékenységet jelentett, ami az egyetem kutatói mellett a hallgatók számára is új lehetőségeket teremtett. A Tudományos Diákkörnek (TDK) már az egyetemmé válás előtt jelentős hagyományai voltak, a szakkollégiumok létrejötte pedig egy újabb lökést adott ennek a folyamatnak.

A Széchenyi István Egyetem első szakkollégiumát, a Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium (KGYSZ) jogelődjét, a Győri Széchenyi Szakkollégiumot (GySzSz) 1997-ben Ferenczi Zoltán egyetemi docens, a Statisztika Tanszék akkori tanszékvezetője alapította, akinek célja a kiemelkedő képességű és tenni akaró hallgatók megtalálása és felkarolása volt. 1997 nyarán levélben kereste meg a legjobb tanulmányi eredményt felmutató gazdálkodási szakos hallgatókat. Belőlük kerültek ki a GySzSz alapító tagjai. A gazdasági karon meginduló és a 2000-es években még inkább kiteljesedő szakkollégiumi mozgalom jelentőségét jól mutatja, hogy később – a szakkollégiumot követve – maga a Kar is felvette a győri születésű és kötődésű közgazdász, statisztikus, jegybankár és államférfi, Kautz Gyula nevét.

A működés gerincét kezdetben külsős előadások jelentették, de egyből elindult a kurzusrendszer is. Az úttörő kezdeményezés hamarosan saját infrastruktúrát is kapott (szakkollégiumi számítógépes labor a központi kollégiumban).

A TDK-szereplés vállalása fontos szakkollégiumi pillér volt, minden szakkollégista megmérettette magát a helyi TDK fordulón. Az eredmények már az első években egyértelműen előrevetítették, hogy a hallgatói kutatás alappillérvé a szakkollégium válhat. Ez már a működés második évében az OTDK-n is tükröződött (1999, Gödöllő).

2002-ben, az egyetemmé válás évében a Szakkollégium saját, a jogász szakkollégiummal közös épületet kapott a Budai úton, ahol ideális körülmények álltak rendelkezésre az elmélyült szakmai munkához. A szinte állandó személyes kapcsolat, a folytonos kollégiumi együttlét a közösség kialakulásához is nagyban hozzájárult. A szakkollégiumi épület birtokba vételével egyidőben átalakult a Diákbizottság működése, s a korábnál jóval nagyobb szerepet kapott a hallgatói önszerveződés. A Budai úton saját kurzusterem, számítógépes kabinet, szakkollégiumi könyvtár állt rendelkezésre. A kezdeti időszakban még építkezés is zajlott az épületben: a földszint déli oldalán, a tekepályák helyén további kollégiumi szobák, valamint egy gondnoki lakás kerültek kialakításra.

Mind a közgazdász, mind a jogász szakkollégiumnál a koncepció része volt, hogy a szakkollégistákkal együtt a kollégium épületében lakjon a programigazgató is. 2002-ben Farkas Péter kapott megbízatást erre a feladatra, a jogi szakkollégiumban

pedig Smuk Péter (a Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar jelenlegi dékánja) látta el ezt a feladatot.

A külön épület minőségi ugrást tett lehetővé a szakkollégium működésében. Kezdetben mégis le kellett győzni némi ellenállást, annak érdekében, hogy a hallgatók "elhagyják" a campusot és egy kicsit távolabb eső épületbe költözzenek. Ez a helyzet aztán nagyon gyorsan az ellenkezőjére fordult: az egyértelmű pozitív tapasztalatok hamar elterjedtek, s hamarosan jelentős túljelentkezés volt jellemző az évente meghirdetett tagfelvételeken.

Az épület birtokba vétele után létrejött a nevelőtanári státusz is. A nevelőtanár szintén a szakkollégium épületében lakó oktató volt, aki a programigazgatóval közösen a szakmai működés feltételeinek biztosításán dolgozott. Ezt a tisztelet Koppány Krisztián, a kar későbbi dékánhelyettese, egyetemi docense töltötte be.

Átalakításra került a kurzusrendszer is, ahol a módszertani alapozó kurzusokon kívül különböző témákban kerültek meghirdetésre a mélyebb szintű, specializált szakmai kurzusok is. Ezek egy részét az egyetem oktatói tartották, de egyes speciális területekhez külsős szakemberek is meghívásra kerültek.

Hatalmas impulzust jelentettek a tagoknak azok a szakmai előadások és beszélgetések, ahol a szakma elismert tekintélyeit hívtuk meg, esetenként egészen szűk körű foglalkozásokra. Járt így a szakkollégiumban Kornai János, Csikos Nagy Béla, Bródy András, Chikán Attila, Bod Péter Ákos, Matolcsy György, Bokros Lajos, Mérő László, Kovács László EU-biztos és még sokan mások.

Máskor a lehető legszélesebb egyetemi, sőt azon kívüli közönséget céloztuk meg rendezvényeinkkel. 2002-ben megrendeztük a pénzügyminiszteri vitát, ahol az akkor hivatalban lévő László Csaba vitázott elődjével, Varga Mihállyal. A D1-es előadóterem zsúfolásig megtelt (a lépcsőkön sem maradt szabad hely). Ez a szellemes, jó hangulatú szakmai vita volt innentől kezdve a mérce az egyetemi hallgatói szakmai rendezvények számára.

2003-ban hallgatói kezdeményezésre és a Kar oktatóinak és vezetőinek támogatásával megrendezésre került az első Országos Pénzügyi Esettanulmányi Verseny (OPEV). Az országban más egyetemeken már elterjedt, nagy népszerűségnek örvendő hallgatói megmérettetés egy konkrét vállalati esettanulmányon keresztül biztosított lehetőséget a hallgatók számára, hogy többnapos rendezvény keretei között próbálhassák ki magukat. A tantermi példák helyett itt egy tényleges vállalati problémára kellett megoldást találni, a kidolgozott javaslatok értékelését a vállalati szféra képviselői végezték (hagyományosan mindig az esettanulmányt adó vállalat vezetőjének elnökletével). Az OPEV nagyon gyorsan kinőtte magát. Voltak évek, amikor a verseny több, mint húsz felsőoktatási intézmény részvételével zajlott, köztük határon túli magyar csapatok is rendszeresen indultak. Az OPEV 2003 óta minden évben megrendezésre került, mára a jubileumi, 20. rendezvényen is túl vagyunk.

Az OPEV szervezésében a Kari vezetés mellett aktívan segítettek az egyetemen működő hallgatói és egyéb nonprofit szervezetek is (Hallgatói Önkormányzat, UNIVERSITAS–Győr Alapítvány, UNIVERSITAS–Győr Nonprofit Kft.). Rendszeresen sikerült médiatámogatót és egyéb vállalati támogatókat is találni, ami lehetővé tette a rendezvény méltó díjazását (pénzjutalom, tárgyjutalmak, szakmai gyakorlatok formájában).

Számos szakmai kirándulást is szerveztünk, a korábbi előadások révén kialakult kapcsolatoknak köszönhetően jártunk például a Malévnál, ahol egy a cég gazdálkodását bemutató előadás után a nagyközönség elől elzárt területeket is megismerhettük (közvetlen közelről figyelhettük meg csomagok bepakolását, jártunk a szervízterületen, ahol a repülőgépeket a teljes nagygenerál várta, illetve a veszélyhelyzet kiképző központban is, ahol a szakkollégisták a Boeing-767-es vészcsúszdáit is kipróbálhatták). Hasonló keretek között jártunk többek között a Budapesti Értéktőzsdén, a bécsi ENSZ-épületben és a Törleynél is.

Erre az időszakra visszaemlékezve nagyon fontosnak tűnik a Győri Nemzeti Színházzal kialakult együttműködés. Kezdetben csak „hagyományos” kultúrafogyasztóként szakkollégiumi színházbérlettel látogathattuk az előadásokat. Később felmértük a diákság színházzal kapcsolatos preferenciáit, ami egy reprezentatív minta eredményét adta a színházi vezetés kezébe. Ennek fejében egy bizonyos ideig jelentős kedvezményrel juthattunk bérletekhez. Vállalati felméréseket is végeztük a bankszféra és az autólízis területén, ahol a munkák díjazásából jelentős informatikai fejlesztéseket tudtunk végrehajtani.

Egy szakkollégiumnak kétségkívül a szakmaiság az egyik legfontosabb szempontja, ugyanakkor legalább ilyen értékes az a hatás, amit a közösség terén kifejt. Hosszan tartó barátságok kötődtek a Budai úton, s bizony számos házasság is ezen a táptalajon fejlődött ki. Ha a szakmai vonalat nem is néznénk, már csak az emberi vonatkozások miatt is megérte az a sok idő és energia, amit mind az oktatói, programigazgatói, nevelőtanári, mind pedig szakkollégista oldalról befektetettek az érintettek.

A Szakkollégium mindmáig sikeresen működik. Bár a 2012 utáni időszakra írásunkban nem tértünk ki, de ehhez nyilvánvalóan szükség volt a későbbi és jelenlegi vezetőik, diákvezetőik és a tagság odaadó munkájára is! Az ő tapasztalataikról és élményeikről is beszámolnak a kötet további írásai.

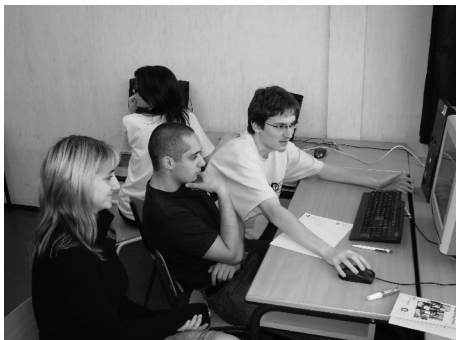
Végezetül visszaemlékezésünket egy kis fotómontázzsal egészítettük ki. Bízunk benne, hogy a fényképek – ahogy nekünk, úgy másoknak is – segítenek a régi szép emlékek felidézésében.

A Szakkollégium tevékenységéhez, a mozgalom életben tartásához ezúton is sok sikert kívánunk a szakkollégium tagjainak, vezetőinek és a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karnak!

ÉLETKÉPEK A SZAKKOLLÉGIUM ÉLETÉBŐL

(a képeket Koppány Krisztián bocsátotta a folyóirat rendelkezésére)

Országos Pénzügyi Esettanulmányi Verseny

**A Kautz Gyula Közgazdász
Szakkollégium egykori épülete
a Budai úton**

Szakkolis bográcsozás

**Szakkolis Mikulások
(Farkas Péter és
Koppány Krisztián)**

Kautz Szakkollégium –
a bátraknak és a boldogságtól ordítóknak...
2005–2013 az elmúlt, de mégis megmaradt nyolc év

BEVEZETÉS

Arra kaptam megtisztelő felkérést a Széchenyi István Egyetem Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karától, hogy az 1997-ben Ferenczi Zoltán és néhány lelkes főiskolai hallgató által győri Széchenyi István Szakkollégiumként megalapított, majd később Kautz Gyula nevét felvevő Közgazdász Szakkollégiumról és annak mindennapjairól írjak egy visszaemlékezést. Ez egy megtisztelő ugyanakkor sok kihívást rejtő feladat – hiszen a szakmai életem első évtizedének mindennapjait meghatározó szervezetről longitudinális és holisztikus nézőpontból is írni, ilyen keretek között szinte lehetetlen (hiszen emlékeim szerint egy-egy szakkollégiumi évkönyv legalább 100 oldalas terjedelemben mutatta be mindennek egy szeletét), de egy óvatos, ugyanakkor kicsit kaotikus, egyben mégis kimért kísérletet teszek, azonban, ha hibázok kérem nézzék el nekem. Igyekszem ragaszkodni azokhoz az értékekhez és elvekhez, amelyeket az Országos Szakkollégiumi Mozgalom a Szakkollégiumi Chartában, valamint amit a Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium (a történeti hűség kedvéért Kautz Szakkoli) Szervezeti és Működési Szabályzata (a híres SzMSz) megfogalmaz.

1. A KEZDETEK, AHOGYAN ÉN LÁTTAM...

Bár nem voltam alapítója a Kautz Szakkolinak, mégis azt írhatom, hogy a Szakkoli(k) világa rögtön beszippantott. Középkorúként már volt szerencsém több nemzetközi programban is részt venni, így az a világ, amit a szakkoli kínált a felvételi beszélgetésben 2005-ben, rögtön megfogott. Szakmai programok, kurzusok, előadások, konferenciák, TDK, esetversenyek, nemzetközi Erasmus intenzív programok – csupa olyan dolog, ami mind a mai napig része az életemnek. Ahogy a jelenlegi munkahelyemen (Budapesti Gazdasági Egyetem – Pénzügyi és Számviteli Kar) szoktam megfogalmazni a szakkollégistáknak (Lámfalussy Sándor Szakkollégium, ahol 2014–2023-ig voltam mentor oktató és szakmai vezető) én 2005 óta vagyok szakkolis és mindig is az maradok.

Még most is emlékszem azokra a szakkolis vezetőségi, felvételi kampány tervezésekre, ahol azon gondolkodtunk, hogy milyen módon tudjuk megnyerni a hallgatókat, milyen módon tudjuk elérni, hogy jelentkezzenek a Kautz Szakkoliba tagnak. A „felvételi eljárás” rémisztő képe sokakat távol tarthatott volna egy szakmai szervezettől, még akkor is, ha elsősorban a tagok öntevékenységre építő Diákszervezetként

határozza meg magát. Szerencsére a Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium programigazgatója akkoriban egy lelkes fiatal oktató, Farkas Péter, nevelőtanára pedig egy másik lelkes fiatal oktató Koppány Krisztián voltak, akik támogatták a szakkolások kreatív megközelítéseit a hallgatók megszólításának, elérésének tekintetében. Mi pedig próbáltunk kreatív dolgokat tervezni és megvalósítani, így újra értelmeztük a Coca-Cola „Kicsiknek és nagyoknak...” reklámfilmjét, de a MOL és az ÖMV reklámfilmjeit is szabadon újra gondoltuk. Így talán már érthető, hogy miért adtam e tanulmány címenek, hogy „Kautz Szakkollégium a bátraknak...”. Természetesen a szakmai közeg mellett, a közösség is hatalmas vonzerőt jelentett a szakkoli munkájához történő kapcsolódás tekintetében, amiben azok a csoportos projektmunkák, amikben az elnök és a munkacsoportok vezetőinek kérésére és iránymutatása alapján nap mint nap tevékenyen részt vettünk, nagyon sokat hozzáadtak.

Ma már talán nehezen elképzelhető, de talán nem teljesen elképzelhetetlen módon a szakkoli minden előtt volt – így teremtve teljes elkötelezettséget az Egyetem iránt is a hallgatókban – akik visszatérve a címhez, ha nem is ordítottak a boldogságtól, de mindenképpen boldogan voltak részei a közösségi eseményeknek legyen az egy Mikulás party vagy egy bográcsozás az udvaron.

2. MENNYIT ÉR AZ OPEV?

Mégis, ha ki kellene emelnem, hogy hallgatóként mi volt az az esemény, ami a szakkolis és egyben a SZE-s identitásomat a leginkább formálta, akkor az egyértelműen az OPEV volt. Az Országos Pénzügyi Esettanulmányi Verseny szervezésébe először szervezőként kapcsolódtam be, később azonban két alkalommal is voltam hallgatói főszervezője a versenynek. Ami indulásakor még egy néhány egyetem részvételével megvalósuló kis hazai verseny volt, az 2008-ra és 2009-re egy 22 csapattal (4 fős csapatok) megvalósuló, határokon átívelő verseny lett, amelyen az összes jelentős és nagymúltú, hazai és határon túli közgazdasági képzőhely képviseltette magát, és amelyen már akkor, a győztes csapatok között jóval több, mint 1 millió Ft értékű díjazást sikerült kiosztani. A verseny esettanulmányt adói között pedig olyan regionálisan és országosan is meghatározó nagyvállalatokat köszönthettünk, mint a Rába, az IBM, a MASPED és a Magyar Posta. A verseny jelentőségét mutatja, hogy 2023-ban már XXII. alkalommal rendezte meg a Kautz Szakkoli nagy sikerrel. A verseny később oktatóként is fontos volt számomra, a Kautz Szakkoli nevelőtanáraként és programigazgatójaként is többször közreműködtem az előkészítésben és szervezésben. Sőt, új munkahelyem Szakkollégiumának csapatát többször is kísértem a versenyre és büszke vagyok arra is, hogy a Lámfalussy Sándor Szakkollégium csapata, amelynek 9 évig lehettem szakmai vezetője több alkalommal ért el az OPEV-en dobogós helyezést, és egy alkalommal az első helyet is megszerezte.

Mégis az OPEV-hez kapcsolódó egyik fontos emlékem egy könyv. Ez a könyv a Samuelson-Nordhaus: Közgazdaságtan könyv. A könyvet 2008. február 10-én kaptam Rechnitzer János Professzor Úrtól, a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar akkori dékánjától, amiért a VI. OPEV szervezésében hallgatóként közreműködtem. A könyv akkor is nagy hatással volt rám, de az aláírás, amit benne őrzök, örök emlék.

Az esettanulmányi versenyek világa pontosan olyan addikciót eredményezett, mint a szakkollégiumi tagság maga. 10 éve vagyok tárgyfelelőse a Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Karán az Üzleti esettanulmányok tantárgynak és veszek részt esetversenyző csapatok felkészítésében hazai és nemzetközi esetversenyekre, talán írhatom, hogy nem teljesen eredménytelenül. Ez a fajta oktatási megközelítés nagyon fontos számomra, nemcsak ezen tantárgy keretében, hanem más általam oktatott tárgyakban, mint a Vállalati gazdaságtan, a Marketing vagy a Vállalkozástan. Sőt az egyik legfontosabb fejlesztési iránynak tekintem a jövőre vonatkozóan az online, komplex üzleti esetek megoldására használható platformok integrálását az oktatásba. Bár rendkívül hálás vagyok azoknak a kollégáimnak, akik tanácsaikkal és gondolataikkal inspirálnak ebben a törekvésben így Heidrich Balázsnak, Csillag Sárának, Czákó Erzsébetnek, Ilyés Csabának és Ábrahám Zsoltnak – de mégis ha ki kell emelnem, hogy mindez az elköteleződés miből fakad az esetversenyek, az eset alapú oktatás iránt, akkor ebben egyértelműen Solt Katalinnak, Farkas Péternek, Koppány Krisztiánnak, Szigeti Ceciliának, Kovács Norbertnek és az OPEV-nek van a legnagyobb szerepe.

Így meglehetősen pontatlanul, de gazdasági megközelítésben válaszolva a fejezet címében megfogalmazott kérdésre: nagyon sokat, de nagyon precízen és pontosan válaszolva ugyanerre a kérdésre emocionális megközelítésben, számomra felbecsülhetetlen az értéke.

3. NTP, TÁMOP ÉS KUTATÓ KURZUSOK HOGYAN LESZ UTÁNPÓTLÁS?

Egy Szakkollégium életében sok fontos igazodási pont lehet. Különböző irányok, fókuszpontok lehetnek fontosak egy szakmai diákszervezet életében. Ugyanakkor az biztos, hogy ezek közül a szakmai munka minősége az egyik legfontosabb.

A szakmai munka minősége természetesen a tagok és a vezetők elkötelezettségétől függ első sorban, de megkerülhetetlen az a tény is, hogy források hiányában, nehéz kimagasló eredményeket elérni. Szerencsére a Nemzeti Tehetség Program pályázatai, a TÁMOP pályázat és a Széchenyi István Egyetem olyan feltételeket teremtettek, amelyek rengeteg lehetőséget kínáltak a szervezet egészének és a tagoknak egyenként is.

Hallgatóként és később oktatóként is azt láttam, hogy a Kautz Szakkollégium tagjai képesek voltak olyan eredményeket elérni önállóan és a Kutató Kurzusok keretében is, amelynek eredménye lett több könyv, szakmai tanulmány és az intézményi TDK-n, valamint az OTDK-n is eredményesen szereplő dolgozat. Több olyan szakkollégiumi alumni tagot is ki lehet emelni, akik PhD fokozatot szereztek és így a Széchenyi István Egyetem, valamint a hazai és a nemzetközi felsőoktatás is olyan utánpótlással gazdagodott, amely kimagasló értéket jelent. A Kautz Szakkollégium olyan közösség, amely képes volt és képes most is maradandó értéket teremteni – büszke vagyok arra, hogy alumni tagja lehetek ennek a közösségnek.

4. ÖSSZEGZÉS HELYETT

„Aki hallgat azt elfelejtik;

Aki nem foglal állást, azt szaván fogják;

Aki nem halad továbbé, az hátrál;

Aki megáll, azt felülmúlják, megelőzik, eltapossák;

Aki megszűnik gyarapodni, az máris hanyatlik;

Aki leáll, az lemarad;

A változatlan állapot a vég kezdete...” (Henri-Frederic Aniel) – én többek között ezt tanultam a Kautz Szakkollégiumban.

Visszatekintés Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium

A Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar olyan hallgatói szellemi központja, műhelye, amelynek egyik fő missziója egyfajta elitképzés, kiemelkedő tudományos, szakmai és egyben emberi közösség építése.

A Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium vezetését 2013 őszén vettük át és 2017 elejéig láttuk el, programigazgatóként és nevelőtanárként. Az 1997-ben alapított Szakkollégium munkájába bekapcsolódni nagy kihívás és feladat volt, mivel szakkollégiumi viszonylatban nagynak mondható taglétszámmal működő, összetett működési struktúrájú, a tudományos, szakmai és közösségépítő rendezvényeket egyaránt megvalósító szervezetről volt szó. Ehhez a visszatekintéshez, az emlékek felelevenítéséhez is az előbb felsorolt szempontok szerint haladunk.

A Szakkollégium létszámát tekintve már alapítása óta a Széchenyi István Egyetem szakkollégiumai között a legnagyobb taglétszámmal rendelkező szervezet volt. Nagy örömmel és büszkeséggel emlékszünk rá, hogy irányításunk alatt több olyan év is volt, amikor közel 40 fős taglétszámmal működtünk. A tagok belső és külső tagok is voltak, a belső, bentlakó tagok a méltán népszerű Budai úti épületben kaptak szállást, jól felszerelt, kétfős apartmanokban.

A szakkollégiumi tagok mindig nagy lelkesedéssel és odafigyeléssel látták el a rájuk bízott feladatokat, a közösségi rendezvények és a szakmai rendezvények megvalósítása során egyaránt. Ezt külön szeretnénk megköszönni nekik, ezen írás keretein belül is, mind a négy évre és minden tagra vonatkozóan. A szakkollégista hallgatók rendszeres résztvevői voltak a magyarországi és külföldi szakmai versenyeknek, nemcsak szerepeltek, hanem szép eredményeket is értek többek között a Budapesti Corvinus Egyetem által szervezett Országos Esettanulmányi Versenyen, a Diákmenedzsment Bajnokságon, a Tímár László Esettanulmány Megoldó Versenyen (Veszprém), valamint a dániai Gobuddy Entrepreneurial Weekend-en is.

Külön érdemes szót ejteni a Budai úti épületről, hiszen sok kedves emlék köt ide mindenkit, aki megtapasztalta az épület atmoszféráját. A Budai úti épületen két szakkollégium osztozott, a földszinten a közösségi terek (nagyterem, tárgyaló, könyvtár, kabinet) mellett a Kautzos szakkolások szobái kaptak helyet, valamint a teljes első emeletet birtokolták. A második emeleten a Batthyány Lajos Szakkollégium joghallgató tagjai laktak. Az együttélés és együttműködés mindig zökkenőmentes volt a két szakkollégium között, ami külön örömet és egyben szinergiát is jelentett, adott mindenkinek. Az általunk ismert jogász szakkollégiumi vezetőkkel, Kálmán Jánossal és Keserű Barna Arnolddal is jól működött a kooperáció, a közös munka, megemléghetjük itt példaként akár a közös leltározásokat is.

Egyik szemünk sírt, a másik nevetett, amikor el kellett búcsúznunk a szeretett Budai úti szállástól, mivel a kollégiumi fejlesztés eredményeként mind a közgazdász, mind a jogász hallgatók beköltözhettek a Campus területén lévő, új, modern, Multifunkciós Kollégiumba. A költözés rendkívül nagy munka volt, amiben a szakkollégiumi tagok nagyon fegyelmezetten vettek részt, saját erejükkel, akinek volt, autóval is segített a Budai úti épület kiürítésében és a költöztetésben. Ezúton is köszönjük a közreműködésüket!

A közös munka kapcsán mindenképpen meg kell említeni a Diákbizottság akkori tagjait is. A szakkollégiumi vezetőség szervező része volt a Diákbizottság, amely egy Elnökből és négy tagból állt, akik összefogták a Szakkollégium hagyományainak megfelelően szerveződő négy munkacsoport (Kapcsolatok, Működésbiztosítás, Pénzügy és pályázatok, Tudomány és kultúra) munkáját. A Diákbizottság tagjai szervezték és koordinálták a munkacsoportok aktivitását, a feladatok kiosztását, megvalósítását és ezzel együtt közösséget is szerveztek a munkacsoport tagjaiból. A Diákbizottság munkája nélkül a Szakkollégium nem tudott volna működni, sőt, folyamatosan és sikeresen működni, ami miatt hálásak vagyunk és köszönetet mondunk a vezetésünk alatt a Diákbizottságokban szerepet vállaló hallgatóknak. Büszkék vagyunk, hogy a diákbizottság és a közösség korábbi tagjai közül többen ma már Egyetemünk oktatói, azaz kollégáink lettek.

A szakmai rendezvények között szeretnénk megemlíteni a minden félévben megszervezett szakkollégiumi kurzusokat, a Kautz Konferenciát, az OPEV-et, a Senior találkozót és a kisebb-nagyobb közösségépítő rendezvényeket.

A szakkollégiumi kurzusok, amelyek tulajdonképpen kiscsoportos foglalkozások voltak, egy-egy szakmai területhez kapcsolódtak egy-egy előadássorozat keretében, a pénzügy, számvitel, közgazdaságtan, vállalatgazdaságtan, marketing és egyéb gazdaságtudományi területeken. A szakkollégiumi kurzusok általában az esti órákban voltak, ezért és minden másért köszönet illeti azokat az egyetemi oktatókat és külső előadókat, akik időt és fáradságot nem kímélve szerepet vállaltak a kurzusok vezetésében és lebonyolításában.

A szakmai rendezvényekhez tartozott a K.I.C.K. (Kautz Innovation, Creativity and Knowledge) nevű rendezvénysorozat is, amelyeken a szakma jeles képviselői osztották meg véleményüket, tapasztalataikat egy adott témáról. Az őszi félévekre szervezett Szakkollégiumi Kautz Konferencia lehetőséget biztosított a szakkollégistáknak, hogy önállóan szervezzenek meg egy adott témához tartozó előadássorozatot, melynek részeként plenáris előadások után, workshopok keretein belül dolgozhattak együtt a szakma képviselőivel.

Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium legnagyobb szakmai rendezvénye, a 2003-tól minden év februárjában megrendezésre kerülő Országos Pénzügyi Esettanulmányi Verseny (OPEV). A három napos megmérettetésen az ország különböző egyetemeiről, főiskoláiról, valamint határon túlról érkező csapatok mérik össze tudásukat egy konkrét pénzügyi esettanulmány kapcsán. A verseny kiváló lehetőséget biztosít a szakmai élet képviselői, az egyetemi oktatók és a hallgatók találkozásának is. Az OPEV sikeres lebonyolításához a Kautz Szakkollégium teljes létszámának megfeszített munkájára van szükség, hiszen egy ilyen volumenű esemény

megszervezését már legalább fél évvel az esemény időpontja előtt el kellett kezdeni szervezni. A szervezés mindig több szálon futott párhuzamosan. A teljesség igénye nélkül a feladatunk volt a finanszírozási források előteremtésétől kezdve, az esettanulmány biztosításán át, a helyszín és ellátás biztosításáig, az előzsűrizés és zsűrizés, a jelentkezés és csapatok koordinálásáig. 13–15 csapat, a kísérők és minden résztvevőt figyelembe véve közel kétszáz fős, háromnapos rendezvény lebonyolítása mindig nagy kihívással járt. Köszönet illet mindenkit, akik szerepet vállaltak az általunk szervezett OPEV-ek megvalósításában.

Vezetésünk alatt a Szakkollégium több pályázaton is sikeresen szerepelt, például a Nemzeti Tehetség Programban, amelynek keretében a Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium Tehetség Program egyik célja a szakkollégista hallgatók tudományos kutatási és publikációs aktivitásának növelése volt. A Nemzeti Tehetség Program keretein belül jelent meg többek között két Tanulmánykötet, amely a szakkollégista hallgatók írásait tartalmazta, illetve a Szakkollégiumi Évkönyv is.

A legfontosabb szakmai rendezvények után a közösségépítő rendezvényeket is meg kell említeni. Bizton állíthatjuk, hogy a szakkollégiumi tagok mindig jó és megtartó közösséget alakítottak ki, sokan most is tartják a kapcsolatot egymással. A Senior-találkozó elnevezésű rendezvény arra szolgált, hogy egy közös, kellemes vacsora, majd azt követő opcionális „after party” keretében a szakkollégium korábbi és aktuális tagsága találkozhasson és megismerkedhessen egymással. Jó szívvvel és kellemes emlékekkel gondolunk vissza azokra a Senior találkozókra, amelyeken mi is részt vettünk.

Természetesen a szakkollégiumi tagok több önálló közösségformáló eseményt is szerveztek, mint például közös palacsintasütés, grillezés, nyári tábor, kirándulások. Amíg ez az írás készült, kicsit mi is újra átéljük a közös munkánk, rendezvények hangulatát, amelyekre visszatekintve elmondhatjuk, hogy öröm és egyben megtiszteltetés volt, hogy egy ilyen különleges közösség, szervezet részesei lehettünk. Mindenkinek, akivel kapcsolatba kerültünk a Szakkollégiumban, ezúton is köszönjük a munkáját, segítségét, támogatását és egyben barátságát.

„Végül mindannyian filozófusok leszünk”

Visszaemlékezés a Kautz Gyula Szakkollégiumban töltött évekre

Sokszor eszembe jut az édesanyámtól hallott definíció a városra: „A város, az a település, aminek állandó szintársulata és kőszínháza van.” Egyetemistaként, majd kutatóként sokféle meghatározással találkoztam és egyre jobban értem és érzem ennek a személyes megközelítésnek az igazságát. Ahhoz, hogy egy színházat fenntartsanak, olyan lakosság szükséges, amelyiknek anyagi lehetősége és igénye is van arra, hogy a városban kéznységűtásnyira legyen a kultúra és olyan életteret tud biztosítani, ahol művészek tudnak és akarnak élni. Nevezhetünk bármit bárminek, de ahol esténként nem találunk 80–100 embert, akinek igénye van arra, hogy színházi élménye legyen, szerintem kulturális értelemben soha nem lesz város.

Az egyetemeken esetén a szakkollégium tölti be a „színház” szerepét. Itt is igaz az, hogy hívunk bárminek is egy intézményt, az egyetem az, ahol életképes egy szakkollégium. A szakkollégium működésének az alapja annak a belátása, hogy az értelmiségivé váláshoz a szakterület magas szintű ismeretén túl szükség van közösségre, hosszú távú gondolkodásra és az értékek tisztelésére. Egy jó oktatási intézmény magas szintű szakmai ismeretek megszerzésének a lehetőségét biztosítja a hallgatóik számára, kiváló oktatói vannak, jó infrastruktúrája és a munkaerőpiac visszaigazolja a kiadott oklevelek értékét – de ettől még nem lesz egyetem. Ezek a matematikából jól ismert „szükséges, de nem elégséges” feltételek.

MIT ÁRUL EL AZ INTÉZMÉNYRŐL A SZAKKOLLÉGIUM?

Az egyik legfontosabb kérdés, hogy az intézmény számára mit jelent a szakkollégium, mit vár tőle, mivel támogatja a működését. A szakkollégium szellemi szabadsága az egyik legjobb indikátora az egyetemi működésnek. Vállalható a valós szakmai vita, meghívható-e olyan előadó, aki nem a főáramhoz tartozik? A Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégiumban az egyik meghatározó élményem a „Pénzügyminiszterek vitája volt” a kétezres évek elején, ahol a szakkollégium akkori vezetője Farkas Péter nyilvános gazdaságpolitikai vitára hívta meg Varga Mihályt és László Csabát. Az eseményre annyian regisztráltak, hogy megtelt a D előadó.

A szakkollégiumi programigazgató személye és kiválasztása is egy érdekes téma. A klasszikus értelmiségi útválasztás kérdése természetesen a programigazgatók számára is megválaszolendő: a saját szobrát akarja formálgatni (ami szerencsés esetben egy fél évszázad múltán elhelyezésre kerül az egyetem aulájában), vagy a szakkollégium útján szembejövő feladatokat próbálja a lehető legjobban megoldani. Ha a pozíció

fontos karrierlépcső az egyetemen és jelentős anyagi megbecsülés kapcsolódik hozzá, az az előbbi, a garantált szakmai függetlenség az utóbbi szerepfelfogású programigazgatók számára kedvező. Hozzám ez az utóbbi szerepvállalás állt közelebb és igyekeztem megoldani minden megoldható feladatot és a munkát egy folyamat részének felfogva, biztosítani az értékmegőrzést és az átmenetet.

Az Országos Pénzügyi Esettanulmányi Verseny a Kautz Szakkollégium programigazgatóinak egyik próbaköve. Pályázatokból, egyetemi és vállalati támogatásokból és magánadományokból jött össze a költségvetés, jellemzően az utolsó, vagy az az utáni pillanatokban. Programigazgatóként nehezen felejthető élmény volt, amikor 3 munkanap alatt 27 alkalommal kellett valamilyen gazdasági irodában aláírásokat kérni, különböző dokumentumokra, amikről korábban egyetemi docensként azt sem tudtam, hogy léteznek. Néha azért kellett menni, mert az aláírás sor nem volt elég hosszú és az ügyintéző kolléga nem érezte közel magához azt a feladatot, hogy meghosszabbítsa. Ezek a történetek akkor nagyon bosszantóak voltak, de az évek múltával kedélyes sztorikká nemesültek vagy a felejtés jótékony kódéba veszttek. Ami megmaradt és tovább él, az a bajtársiasság szívet melengető érzése.

A Szakkollégium szeniorjai, akik egyetemi kollégák, vezetők lettek – Czif Csongor, Filep Bálint, Koppány Krisztián, Kovács Zsolt, Kovács Norbert, Reisinger Adrienn, Vinkóczi Tamás – segítséggel, tanáccsal, sőt néha pénzzel, munkával, idővel, türelemmel... és még ki tudja mi mindennel támogatták az OPEV létrejöttét. Norbi egyszer, amikor épp az OPEV alatt küzdöttem tüdőgyulladással, a „magyar hangom” is volt a megnyitón. Papp Ilonának, a Kar akkori és Remsei Sándornak, jelenlegi dékánjának a részvételére, közreműködésére is mindig számíthattunk. Berkes Judit és Kurucz Attila, nem csak a munkában vette ki a részét, hanem kiváló humoruk a legreménytelenebb helyzeteken is átsegített. Az óriási nevetések, a helyzetkomikumok, a nagy mentések... felsorolni is hosszú lenne mi mindent oldottunk meg együtt. Külső vállalati kapcsolatok közül Sárdi Tibor és Mészáros János – akik ma már címzetes docensei a Széchenyi Egyetemnek – szakmai támogatása nélkül az OPEVek nem jöhettek volna létre.

Rendkívül sokat kaptam a Szakkollégiumtól az alatt a négy év alatt (2017–2021), amíg programigazgató voltam. Bár nagy valószínűséggel nem lesz szobrom sem a Széchenyi Egyetem, sem más egyetem aulájában, de fontosabb az, hogy tudtam-e adni valamit kollégáknak, hallgatóknak, szenioroknak. Gyorsan rájöttem arra, hogy a Szakkollégium nem az én utam – nekem a kevés ember is túl sok – de kapcsolatok, barátságok, megoldott feladatok nagyban hozzájárultak a saját útkeresésemhez és remélem a szakkollégiumi értékmegőrzéshez és átmenethez is.

Visszatérve a korábban feltett kérdésre:

MIT ÁRUL EL AZ INTÉZMÉNYRŐL A SZAKKOLLÉGIUM?

A megemlékezés címe Kerekes Sándor professzortól, a Corvinus Egyetem legendás professzorától származó idézet. Ennek szellemében: ha vannak olyan oktatók, hallgatók, szeniorok, külső támogatók, akik önkéntesen, a rövid távú megtérülés

igénye nélkül hajlandóak áldozni időt, pénzt, figyelmet a szakkollégium működésére, létrehozni, fenntartani, megújítani, újraindítani egy szellemi műhelyt, akkor „egyetemen” vagyunk. Magam részéről a barátságomon és részvételemen túl néhány színházjegy árával is mindig szívesen hozzájárulok a szakkollégiumi értékteremtéshez.

Egyetemi hallgatótól a programigazgatóig

A Széchenyi István Egyetem Vezetés és Szervezés szakjának hallgatójaként hallottam először a Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégiumról, amit már ekkor is érdekesnek tartottam szakmai fejlődés és kapcsolatépítés szempontjából. Tanulmányaim második évében döntöttem a szakkollégiumi jelentkezésről, ami egyben felvételem időpontja is volt, így a 2014/2015-ös tanévtől a szakkollégium tagja voltam. Az egyetemmel és a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karral együttműködve már ekkor is számos pénzügyi, gazdasági és menedzsment témájú előadás került megrendezésre a hallgatói szervezet által, melyek látogatása szerves része volt a tagi létnek. A szakkollégium programigazgatója ekkor – későbbi doktoris témavezetőm – Kovács Gábor volt, aki nagyon lelkiismeretesen végezte munkáját. Szakkollégiumi tagságom eme korai szakaszában is részese lehettem az egyik legnagyobb eseményünk, az Országos Pénzügyi Esettanulmányi Verseny szervezésének, tapasztalatot szereztem rendezvényszervezés területéről, illetve lehetőségem adódott más egyetemek hallgatóinak a megismerésére. Tanulmányaim során több gazdasági versenyen is részt vettem. Mivel érdeklődési köröm a szimulációs versenyek irányában mutatott, így szakkollégista társaimmal a Diák Menedzsment Bajnokságon vettünk részt több alkalommal, illetve döntőbe is jutottunk.

Mesterszakos tanulmányaimat követően megkezdtem doktori képzésemet a Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskolájában, melynek során szintén a szakkollégium tagjai közé tartoztam. A szakkollégiumban ezen időszakban történt programigazgató váltás, így Szigeti Cecília vezetése folyamán is szélesedett látóköröm a szervezetről. Mindez új szakaszt jelentett számomra, mivel részleteiben ismerhettem meg a szakkollégium működését, illetve az általunk szervezett programok háttérét. Az említett okokból kifolyólag a szervezési háttérmunkák mellett egyre inkább bevonódtam a kapcsolatépítés és döntéshozás feladatköreibe, ami egyre jobban motivált az általam megismert hallgatói szervezet működtetésében való részvételre.

A szervezetben tagként eltöltött több mint öt év elteltével, 2021 januárjában, mint egyetemi tanársegéd lettem a szakkollégium programigazgatója a kar közreműködésével és a szakkollégiumi tagság támogatásával. Programigazgatóként már ekkor is fontosnak tartottam, hogy megtartsam az általam megtapasztalt szervezet értékeit, illetve erősítsem a hallgatóbázisú belső irányítást. A vezetői/irányítói ambíciókkal rendelkező tagok ezáltal kipróbálhatják magukat tisztségviselői (diákbizottsági tagi) pozíciókban, hogy közösen alakítsuk azt a szakmai közeget, melynek részeseivé válhatnak tagjaink, felfedezve saját fejlődésük irányvonalait. Összegezve a szakkollégiumi történetemet örülök, hogy részese lehettem, lehetek a szervezet működésének, illetve hozzájárulhatok jövőbeli terveihez és sikereihez.

SZAKKOLLÉGIUM 25 ÉV MŰKÖDÉS UTÁN

A Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium 1997-es alapítását követően, 2022 októberében ünnepeltük 25. éves fennállását, mely eseményre az alapítók mellett a szakkollégium korábbi programigazgatóit, korábbi és jelenlegi tagjait, az egyetem felsővezetését, a szervezet működésében és támogatásában aktívan résztvevő vállalati érintetteket, valamint az egyetemen tevékenykedő többi, illetve a kapcsolati hálózatunkba tartozó más egyetemek szakkollégiumait is meghívtuk. A rendezvényen kiemelkedően sokan (több mint 50 fő) vettek részt, ami kiválóan érzékelteti a szakkollégiumi összetartozás érzését napjainkban is. Az összetartó közeg fenntartása a folyamatosan változó tagság mellett nem könnyű feladat, de mindenképpen egy hosszútávú irányvonala a szakkollégium jövőbeli működésének. A szervezeten belüli egységesség mellett fontosnak tartjuk a külső kapcsolatainkat is, így a kar vezetésével, a Széchenyi Egyetem Tehetségsegítő Tanácsával (SZETT), az egyetemhez tartozó többi szakkollégiummal, illetve a Hallgatói Önkormányzattal (HÖK) folyamatos szinergiában próbáljuk ellátni feladatunkat, folytatni tevékenységünket. A belső és külső környezettel való kapcsolattartás a programigazgatónak, valamint a jelenlegi szervezetünk bázisát képző projekt, tudományos, HR, illetve kommunikációs és PR munkacsoportoknak a közös érdeke. A szakkollégiumi tagság nagyon lelkes és céltudatos, az utánpótlás azonban mindig kritikus kérdés. Tapasztalataim szerint azonban a Széchenyi István Egyetemen évről évre egyre több elkötelezett, szorgalmas- és tehetséges hallgató tanul, így az utánpótlás kezelés (diákok felkutatása, elérése, illetve bevonása) jellemzően nem okoz különösebb nehézséget számunkra. Összességében pozitívan élem meg szakkollégiumi programigazgatói tevékenységemet és örömmel tölt el, hogy egy több, mint 25 éve működő hallgatói szervezet közösségének tagja lehetek.

SZAKKOLLÉGIUM EGY TISZTSÉGVISELŐ SZEMÉVEL – HAMUTH MÓNIKA, A DIÁKBIZOTTSÁG ELNÖKÉNEK GONDOLATAI

Az én történetem a Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégiummal 2021/22 második félévében vette kezdetét, és azóta a szakkollégium az életem fontos részévé vált. Ebben a közösségben rengeteg élménnyel és szakmai tapasztalattal gazdagodtam, amelyekre örömmel gondolok vissza. Az elmúlt félévtől a Diákbizottság Elnöki megtisztelő pozícióját is ellátom, és ez a felelősségteljes vezetői szerep lehetőséget adott arra, hogy még aktívabban részt vegyek a szakkollégium életében és segítsek abban, hogy a közösségünk minél erősebb és sikeresebb legyen. Feladataim közé tartozik, hogy összehangoljam és támogassam a tagok közötti kommunikációt és együttműködést. Ezen kívül együttműködöm a szakkollégium marketing, HR, tudományos és projekt munkacsoportjaival is, ahol szorosan együtt dolgozunk annak érdekében, hogy a közösségünk minél hatékonyabban működjön, és a tagjaink számára minél gazdagabb élményt nyújtsunk. Félévente összehívok legalább két taggyűlést, amelyeken az összes tag jelen van, és ahol

átbeszéljük a féléves szakkollégiumi programokat, kurzusokat és egyéb tevékenységeket. Ezek a taggyűlések kulcsfontosságú események a szakkollégium életében, mivel lehetőséget nyújtanak a közösségnek a közös tervek megvitatására és az események részleteinek kidolgozására.

A szakkollégium által rengeteg modern gazdasági tematikájú kurzuson és SZEÁNSZ vitaesteken vehetek részt, amelyek segítségével széleskörű és aktuális ismereteket szerezhetek a területen. A féléves kurzusokat mindig a szakkollégiumi tagok érdeklődése alapján szervezzük, ezáltal a programok szorosan illeszkednek a hallgatók igényeihez és a gazdasági területen tapasztalt aktuális trendekhez. Ez a rugalmasság és személyre szabottság rendkívül értékes a hallgatók számára, mivel lehetőséget biztosít arra, hogy elmélyedjenek azokban a témákban, amelyek a legjobban érdeklik őket. Az elmúlt félév során az egyetem professzorai és meghívott szakértők olyan izgalmas kurzusokat tartottak nekünk magyar és angol nyelven is, amelyek kiterjedtek olyan fontos területekre, mint a Google Analytics, prezentációs technikák, adatelemzés, esettanulmányi és Tudományos és Művészeti Diákköri Konferencia (TMDK) versenyekre való felkészítés. Az előző félévben két kiváló szakkollégista kollaborációja 1. helyezést ért el a Tudományos és Művészeti Diákköri Konferencián, azon belül is a Nemzetközi folyamatok és fenntarthatóság szekcióban. Eredményeik, a kiemelkedő tanulmányaik és a kurzusok iránti elkötelezettségük kiváló példái szakkollégiumunknak, amelyekre büszkék vagyunk.

A szakkollégium tevékenységei nem csupán a szakmai előadásokra korlátozódnak, hanem kiemelt figyelmet fordítunk a közösségi életre is. Ennek érdekében a szemeszterben több csapatépítő eseményt szervezünk, melyek célja a szórakozás mellett az is, hogy a tagok jobban megismerjék egymást, és hosszútávú baráti és szakmai kapcsolatokat építhessenek ki. Számomra az egyik legkedvesebb csapatépítő program a szervezeti bogrács volt, amit a Széchenyi István Egyetemen működő szakkollégiumoknak szerveztünk. Ez az alkalom lehetőséget adott arra, hogy megismerhessünk más szervezeteket is és jövőbeli együttműködések alapjait ki alakítsunk ki velük.

Szakkollégistáink versenyeken és külföldi tanulmányutakon is részt vesznek. Előző félévben az Országos Esettanulmányi Versenyen és az Országos Pénzügyi Esettanulmányi Versenyen adtak számot tudásukról. Számos Erasmus+ és RUN-EU ösztöndíjat is elnyertek hallgatóink, amelyek által megismerhettek más kultúrákat és oktatási rendszereket. A versenyeken és külföldi utazásokon szerzett tapasztalatok és sikerek nemcsak a hallgatóink számára, hanem az egész szakkollégiumi közösség számára inspirációként szolgálnak. Ezek a lehetőségek hozzájárulnak a tudás és kompetenciák bővítéséhez, a nemzetközi kapcsolatok kiépítéséhez, és lehetőséget teremtenek a személyes és szakmai fejlődésre. Büszkék vagyunk arra, hogy hallgatóink ilyen sokszínű és sikeres tapasztalatokat szerezzek, és ösztönözve érzik magukat az új kihívásokra.

Az Országos Pénzügyi Esettanulmányi Verseny éves eseményként kerül megrendezésre szakkollégiumunk által. A színvonalas versenyre az ország számos egyeteméről érkeznek csapatok, akik egy komplex pénzügyi problémára keresnek megoldást, majd pedig ezt a megoldást prezentálják a szakmai zsűrinek.

A verseny még ennél is többet kínál a szakkollégistáinknak, hiszen a szervezés folyamatában számos olyan készséget fejleszthetnek, amelyek nem csupán a pénzügyi terü-

leten, hanem az élet minden területén hasznosak. A projektmenedzsment és az időmenedzsment készségek különösen fontosak a verseny sikeres lebonyolításához. Emellett a szponzorkeresés, kommunikáció és konfliktuskezelés terén is tapasztalatokat szerezhetnek, amelyek nélkülözhetetlenek a hatékony együttműködés és a problémamegoldás során. A verseny során pedig alkalmuk nyílik pénzügyi készségeik fejlesztésére, amelyek a szakmai pályafutásukban és a mindennapi életük során is kulcsfontosságúak.

Az elkötelezettség nagyon fontos a szakkollégiumunk életében. Mindannyian aktívan részt veszünk a közösség életében, és mindannyian hozzájárulunk a szakkollégium fejlődéséhez. Legyen szó mentorálásról, projektek koordinálásáról vagy rendezvények szervezéséről, mindenki igyekszik a legjobbat nyújtani. Ez a pozitív attitűd és az elkötelezettség teszi lehetővé, hogy a szakkollégium egyre erősebb és sikeresebb legyen.

Végül pedig szeretném hangsúlyozni, hogy a szakkollégiumokban való részvétel nemcsak a szakmai, hanem a személyes fejlődésünket is elősegíti. Ahogy a diákbizottság elnökeként személyesen is tapasztaltam, ezek a közösségek valódi hozzáadott értéket képviselnek az egyetemi évek során. A szakkollégiumok egy olyan szakmailag inspiráló környezetet biztosítanak, ahol olyan értékes tapasztalatokat és készségeket is fejlesztenek, amelyek az egész életünket gazdagítják. Az együttműködés, vezetői képességek kialakítása, problémamegoldás és a személyes kapcsolatok építése mind olyan készségek, amelyeket a szakkollégiumokban aktívan gyakorolhatunk.

A jövőben is izgatottan várom, hogy további élményeket és tapasztalatokat szerezhsek ebben a kivételes közösségben. A Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium nemcsak egy diákszervezet, hanem egy második otthon is számomra. Itt olyan emberekkel találkozom, akik osztoznak az érdeklődéseimben és céljaimban, és együtt dolgozunk azon, hogy mindannyian fejlődjünk. Ebben a közösségben való részvétel mindig motivál és inspirál, és büszke vagyok arra, hogy hozzájárulhatok a szakkollégium sikereihez.

A FOLYÓIRATHOZ KAPCSOLÓDÓ ÍRÁSOK

Minden kezdet nehéz...a Tér – Gazdaság – Ember című folyóirat előkészítő és az első négy éve

Minden kezdet nehéz – mondja a bölcs közmondás, igaz ez egy folyóirat útjára indítása esetén is. Az alábbi megidézett emlékekkel a folyóirat első főszerkesztőjeként arra teszek kísérletet, hogy a tisztelt Olvasó megfontolásra érdemes ismeretekhez jusson az előkészítő év (2012) eseményeiről és az első négy év (2013–2016) közérdekű tanulságairól.

Egy tudományos folyóirat elindításának számos buktatója lehet, ezt a Széchenyi István Egyetem Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karának minden olyan oktatója mérlegelte, aki odafigyelésre érdemesnek tartotta a kvázi-előkészítő év során a tervezett lappal kapcsolatban felmerülő kérdéseket. A legfontosabb felvetéseket érdemes felidézni:

- Vajon az egyetem, illetve a kar képes-e napjainkban és képes lesz-e a jövőben igényes szakmai folyóiratot társadalmilag hasznos tartalommal megtölteni?
- Biztosítani tudja az egyetem, illetve a kar a folyóirat anyagi hátterét?
- Az előkészítő év valójában számos érdekes, odafigyelésre érdemes félelmet, esetleges buktatót, de a várható eredményeket is felszínre hozta azokon a fórumokon, ahol a kar érintett dolgozói hivatalosan vagy informálisan megosztották egymás között az őket érintő ismereteket. Ezekről is szólnék.

Egy bürokratikus nagyszervezetben (M. Weber-i értelemben) – a Széchenyi István Egyetem méreténél fogva már a lap tervezett indulásakor ilyen volt – az egyéni törekvések csak akkor lehetnek sikeresek, ha az ötletet megfogalmazó el tudja fogadtatni gondolatát az intézmény minden döntéshozatali szintjén. Máris pontosítani kell: egy ötlet mindig individuumhoz kötött, de a bürokratikus nagyszervezetekben már a legelső szinteken magára ölti a kollektivitás köntösét és a továbbiakban az egyes döntési szintek vezetői (tantárgykörök csoportvezetői, tanszékvezetők, dékánok) görgetik az ötletet a legfelső döntéshozatali fórumokig.

Egyébként a legelső individuális szinten kevesen alkalmasak, s még kevesebben vállalkoznak arra, hogy a tanszéket, kart, egyetemet érintő ötletekkel álljanak elő. Az egyetemek világában már a legkisebb szervezeti egységeken (szakcsoport, tanszék) belül is szigorú hierarchiák uralkodnak, olykor demokráciát mímelve. Gyakran együtt kell élni az arcpirító egyöntetű szavazásokkal, már a tartózkodás is odafigyelésre érdemesül, nem is beszélve a „nem” mondóról. Nehezíti a tisztánlátást, hogy az egyetemeken több hierarchia él együtt, hol erősítve, hol közömbösítve egy-egy ötletet. Meghatározó az akadémiai létrán elért státusz, fontos az ettől nem független állami kinevezések hierarchiája, de szerepet játszik az egyenlők közt az egyenlőbb aktuális pozíció is (tárgyfelelős, szakfelelős, tanszékvezető, dékán stb.) és nem utolsó sorban számolni kell azokkal a szociálpszichológiai alapon tartósan vagy ideiglenesen összeálló csoportokkal is, akik alkalomadtán lehetnek egy innováció elindítói. Az utóbbi esetben legtöbbször indivi-

duális és csoportérdekek állnak a háttérben. Ebben a hierarchia dzsungelben ugyan-csak nehéz gyors, hatékony döntéseket hozni. Nehezíti a helyzetet, hogy az egyes szinteken demokratikusan a többség támogatását is meg kell, illetve célszerű megszerezni. A bürokratikus nagyszervezetek zavartalan működésük érdekében már rég kialakították azokat a gyakorlati megoldásokat, amelyek előírják az egyes szintek illetékességét, döntésköri tartományát.

Egy tudományos felsőfokú intézményben a döntések meghozatalát motíválja az is, hogy a szereplők (tudósok, tanárok) kötelessége az „igazság” fokozott képviselése. Az „igazság” kimondása márpedig legtöbbször hierarchiákat ingat és nem sok köze van a demokráciához. Tovább nehezíti a helyzetet, hogy az állami elvárások – nem megnyitva az autonómia vitatott kérdését – és a közszellem is befolyásolja minden szereplő döntési attitűdjét.

Az egyetemi döntéshozatali tényezők sajátosságai jelen voltak a Tér – Gazdaság – Ember folyóirat tervezési és működési időszakában is, ezért tartom fontosnak felhívni a figyelmet az oktatási-kutatási bürokratikus nagyszervezetek döntési mikéntjére. A jelzett hierarchikus rendszerek inter- és intrasztrukturális feszültségeiről jó tudni, de a folyóirat alapítás gondolata szempontjából túlléphetünk ezeken, mert az a szándék, hogy legyen a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karnak tudományos szakfolyóirata többségbe került a fenntartásokkal élőkkel szemben, de a fenntartásokat se hallgassuk el!

A „zöld” megfontolásokra nyitott kollégák megfogalmazták, hogy egy nyomtatott folyóiratnak komoly ökológiai lábnyoma van. A keményebb kritikai hangok – talán nem is alaptalanul – amellet érveltek, hogy az országos és a nemzetközi folyóiratok nagyobb része szellemi környezetszennyezés kérdését is felveti. Az európai nagy nemzetek (pl. franciák, németek stb.) társadalom- és szellemtudományi folyóirat-kultúráját összevetni képes magyar kutatók visszatérő állítása, hogy Magyarország relatíve, olykor-olykor abszolúte is gazdagabb igényes folyóiratokban, mint a nyugati nagynépességű országok.

Az ellenvetésekből tehát az következik, hogy nem szerencsés egy újabb folyóirat útjára indítása. Ez az álláspont kisebbségben maradt a tanszéki, a kari és a doktori iskola törekvéseivel szemben, amelyek egységessé váltak: legyen folyóirat, csináljuk! Egy bibliai fordulattal élve: az vesse a lapalapítók szándékára az első követ, aki nem szeretné látni dolgozatát a folyóiratban...!

A fentiek fényében a közvetlenül érintett felelős intézményi vezetők nevéhez köthetjük a lapalapítás célját; Józsa László a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karának dékánja és Rechnitzer János a Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola vezetője egyaránt lelkesen támogatta, pontosabban szorgalmazta a folyóirat útjára indítását, Szekeres Tamás Rector Úr, illetve az Egyetemi Tanács pedig áldását adta a törekvésekre.

Józsa László Dékán Úr a főszerkesztői feladatok elvégzésére jelen emlékező cikk szerzőjét (Somogyi Ferenc egyetemi docens) bízta meg. A felkérést örömmel vállaltam. A felkérés mögött bizonyára az a közös múltbéli tapasztalat állt, hogy dékán úrral korábban konferencia köteteket, könyveket szerkesztettünk. Az előkészítés évében részt vettem, gyakran szorgalmaztam is azokat a beszélgetéseket, amelyek pro és kontra érveket sorakoztattak fel a lapalapítás mellett, illetve ellen. A folyóirat melletti kiállításom

mögötti szempontom talán megfontolásra készíti napjaink olvasóját is. Nevezetesen: egy tudományos igényű szellemi termék létrehozatala, vagy annak pusztán kísérlete, annak nyilvánosságra bocsátása párhuzamosan ritkító motivációs erőt jelent egy egyetemi tanár számára, különösen igaz ez a pályája elején tartó oktatókra. Tapasztalatom szerint, nem ismerem olyan továbbképzési fórumot, amely felvehetné a versenyt azzal az önképzéssel, amely olyan szellemi termékekhez vezet, amelyet az oktatásban fel lehet használni, szerencsésebb esetben igényes folyóiratokban publikálni lehet. Minden egyetemi oktatótól joggal elvárható, hogy előadásai a legitim szakmai kultúrán túl törekedjenek a progresszív kultúra átadására. Ez nehezen képzelhető el publikációs tevékenység nélkül.

2012-ben – a folyóirat indításának megalapozásakor – gondoskodni kellett az egyes számok létrehozásának technikai személyzetéről, az anyagi forrásokról, a kivitelezés mikéntjéről és a potenciális szerzők taboráról. A Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar olyan minősített személyi állománnyal rendelkezett, akik már megismerték a szerkesztői, a lektori és – nem utolsósorban – a szerzői feladatok nehézségét, szépségét. A vezető oktatók komoly hazai és nemzetközi tudományos kapcsolatokkal is rendelkeztek, így viszonylag könnyen kialakult a szerkesztőbizottság (elnök, főszerkesztő, tagok). Kiváló olvasószervezők társultak a folyóirathoz (Nemes Gábor, Natasha Bailey). Az elnök Simai Mihály (akadémikus) lett, a 20 fős szerkesztőbizottsági tagságból 9 fő a kar vezető oktatóiból és 11 fő az ország egyetemeinek neves professzoraiból verbuválódott.

A szerkesztőbizottság egyik fontos feladata volt a címadás. A kar oktatói nyilvános felkérésre, név nélkül számos javaslattal éltek, a szerkesztőbizottság igyekezett olyan címet választani, hogy a lehetséges szerzők (a kar oktatói, Győr város értelmisége, a hazai és a külföldi oktatók és kutatók) témái is a folyóirat arculatába illeszthetők legyenek. A Doktori Iskola vezetője, Rechnitzer János Professor Úr nem alaptalanul szorgalmazta, hogy a „Tér” kerüljön a címbe, a „Gazdaság” a kar igénye volt. S végül: az „Ember” végképp teret nyitott olyan jövőbeni szerzőknek, témáknak, diszciplínáknak, amelyek a „tér”, a „gazdaság” túlmutatnak. (Mennyire másként alakult volna a nyugati modern társadalom tudományos fejlődése, ha a kezdetektől fogva egy pillanatra sem feledkezett volna meg, hogy minden tudományos törekvés fundamentális kritériuma az ember, s annak sajátos megkülönböztető jege, a morál.)

Az előkészítő munkák során kialakítottuk a tervezett rovatokat is, amelyek az egyes lapszámok tartalmától függően cizellálttá váltak; a rovatok között érdemes megemlíteni: metaközgazdaságtan, tér, gazdaság, ember és társadalom, tudományos élet, könyvismertetés, később világgazdaság, környezettudomány stb. Évente négy számot terveztünk kiadni, kb. számonként 150 oldal terjedelemben, a négy szám közül a harmadikat angol nyelven. Jó ötletnek bizonyult az egyes rovatokat elválasztó fotók alkalmazása; Győr város nevezetes épületei, műalkotásai, értékes flórája és faunája színesítette a folyóiratot. Dusek Tamás Professor Úr munkáját dicséri a válogatás.

A folyóirat minden száma helyet kapott a kari honlapon, ahol a szerkesztőség közzétette a formai és az argumentációs elvárásait. Az első évfolyam (2013) utolsó számában – némi tapasztalat után – ismertettük a lektori eljárás mikéntjét és a lektorok listáját is.

Talán nem lesz tanulság nélküli, ha a főszerkesztő és a szűkebb szerkesztő bizottság kezdeti gondolatait közül hármat kiemelek:

1. Gondot jelentett annak „kialakítása”, hogy az egyes lapszámokat hány beérkezett dolgozathoz állítsuk össze. Ha a szerkesztőség számára kis számú dolgozat áll rendelkezésre, akkor a minőség kerül veszélybe, ha a nagy merítést szorgalmazzuk, akkor egyes szerzőknek hónapokig, olykor egy évnél is többet kellett volna várakozni a megjelenésre. Szküllá és Kharübdisz. Köztes utat választottunk.
2. Számos kellemetlenség származott abból, hogy a lektorok nagyon eltérő értékeléseket adtak az egyes dolgozatokról. Ebben az esetben a szerkesztőbizottság vállalta a végső döntést, amely lehetett elutasítás, közlés, közlés bizonyos javításokkal.
3. Az első négy év 15 számának (2014-ben technikai okokból két számot össze kellett vonni) nyomasztó tapasztalata volt, hogy alig akadt olyan szerző, aki következetesen betartotta volna a szerkesztőség formai elvárásait, illetve az argumentációs előírásokat.

S végül: köszönettel tartozunk a Pallas Athéné Domus Animae Alapítványnak, hogy a 2015. évfolyam négy számának anyagi forrását biztosította. Hálával tartozunk az Universitas-Győr Nonprofit Kft. dolgozóinak a gondos és tetszetős kivitelezésért.

Tér – Gazdaság – Ember: Az indulás margójára

Jó érzés látni, amikor egy szaklap, aminek alapításában nagy szerepem volt az akkori időszak dékánjaként, 10 év elteltével is működik és tudományos fórumot kínál a gazdaságtudománnyal, a regionális tudománnyal, s tágabban a társadalomtudományokkal foglalkozók számára.

2012-ben vetődött fel Rechnitzer János professzor, a Doktori Iskola akkori vezetője, s köztem, a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar akkori dékánja között egy beszélgetés során a lap létrehozásának gondolata. Úgy véltük, hogy megérett az idő arra, hogy – a nemzetközi és hazai példák alapján – létrejöjjön egy lap, amelyik célul tűzi ki a tudományos eredmények bemutatását oly módon, hogy mögötte az egyre inkább megerősödő Karunk áll. Erre az időszakra a Kar Magyarország egyik legjobban jegyzett gazdasági képző intézménye lett, s a Doktori Iskola keretei között évente számos hallgató fejezte be értekezését.

Nem volt egyszerű az elindítás. Egyrészt természetesen pénz kellett hozzá. Meg kellett szerezni az Egyetem támogatását, címet kellett találnunk és szükség volt a szerkesztőbizottság és a főszerkesztő kiválasztására. A legtöbbet talán a címen gondolkodtunk. Olyan vonzó címet kellett találni, amely utal kutatásaink sokrétűségére. Rechnitzer Professzor Úr a regionális tudományok elkötelezett híveként olyan szót keresett, ami erre a területre utal, én a gazdaságot emlegettem, s mindketten fontosnak tartottuk, hogy a tudományterületeink középpontjában álló ember is megjelenjen az első oldalon. Így lett a választott cím: Tér-Gazdaság-Ember. A szerkesztőbizottság elnökének Simai Mihály akadémikust kértük fel, aki szerencsénkre örömmel vállalta a feladatot, az első főszerkesztőnek pedig Somogyi Ferenc tanszékvezető egyetemi docenst kértem fel, akit évtizedek óta ismertem, s tudtam, hogy nem csupán elkötelezett tanár és egyéni látásmódú, hatalmas tudományfilozófiai felkészültségű közgazdász, de egyben nagyon alapos szerkesztő is. Kinevezése nagyon sokat segített a lap tudományos alapjainak lerakásában.

Hosszas előkészületek után 2013 májusában jelent meg az első lapszám az én beköszöntőmmel. Erre a pillanatra vártunk, s bár tisztában voltunk vele, hogy az interneten elérhető verzióé lehet a jövő, mégis kézbe fogva az első számot valamiféle Gutenberg-i öröm töltött el bennünket. S bár röviddel később dékáni megbízatásom befejeződött, de azóta is részben szerzőként, részben a szerkesztőbizottság tagjaként nyomon követtem a lap sorsát.

Már az elejétől úgy terveztük, hogy az évi 4 szám közül 3 magyar, 1 angol nyelvű lesz. Erről az induló lapszám negyedik oldala is tanúskodik. Egyrészt feladatunknak tekintettük a magyar nyelvű tudomány ápolását (ez a Széchenyi István nevet viselő Egyetemen nem is lehetett kérdéses), másrészt viszont célunk volt kinyitni a kaput a kezdetektől a nemzetközi szakmai közvélemény irányába. Szerencsére az eredeti elképzelések mindmáig érvényesülnek. Meggyőződésem, hogy úgy kell erőteljesen bekapcsolódnunk a nemzetközi tudományos vérkeringésbe, hogy közben ne veszítsük el magyar arcula-

tunkat, s azt a célt, hogy nekünk ápolnunk és fenntartanunk kell a magyar nyelvű tudományos gondolkodást, különben egyrészt a magyar szakmai nyelv hanyatlásnak indul, másrészt kutatásaink jelentős része pontosan ennek a magyar célközönségnek szól és csak e nyelven jut el hozzá.

Az internet mára szükségessé tette, hogy a lap jelen legyen az online szférában, bizonyosan sokkal többen olvassák így, mint nyomtatva, és megismerhető a világ minden pontján. A változó világ, az átalakuló tudományos követelményrendszerek szükségessé teszik, hogy a lap előbb-utóbb bekerüljön a Scopus, s majdan a Web of Science rendszerébe. Ez nem kis feladatot ró a folyóiratot ma szerkesztő kollégák számára. A feladat adott, a megoldás a tudományos publikációk elvárt színvonalának emelésével, a bírálati rendszer javításával, a magyar és angol nyelvű cikkek azonos lapszámban való megjelentetésével, az idézettség pontos mérésével megoldható, ám kemény lépéseket is igényel. Bízom abban, hogy a ma irányítói átérzik felelősségüket, és olyan kreatív megoldásokat találnak, amelyek elősegítik a nemzetközi akkreditációk sikeres lefolytatását.

Sajnos mára Rechnitzer János Professzor Úr már nincs velünk, de a „Tér-Gazdaság-Ember”, a közös örökségünk velünk van, él és virul. Remélem, hogy ez így is marad, és a következő jubileum alkalmával is arról írhatunk, hogy e folyóirat a magyar tudomány egyik színvonalas ékszerdoboz.

SZERZŐINK

DR. FARKAS PÉTER, PHD: kontroller vezető, Johannes Kepler Egyetem Linz, korábban egyetemi adjunktus, Széchenyi István Egyetem Győr, Nemzetközi és Elméleti Gazdaságtan Tanszék

Farkas Péter a linzi Johannes Kepler Egyetem controlling vezetője. Az első győri egyetemi évfolyam végzett hallgatójaként alapítótagja a Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium jogelődjének. PhD fokozatát a Pécsi Tudományegyetemen szerezte. 1997-től tanszéki demonstrátorként, majd 1999-től főállású oktatóként a Széchenyi István Egyetemen tanított gazdasági tárgyakat. 2002-től 2012-ig a Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium programigazgatója, 2007-től 2011-ig a Széchenyi István Sportegyesület elnöke. 2012 óta controlling területen dolgozik Ausztriában.

DR. FERENCZI ZOLTÁN: nyugalmazott egyetemi docens, kandidátus; E-mail: z.ferenczi@outlook.hu

Ferenczi Zoltán az ELTE TTK-án matematika-fizika szakon szerzett diplomát 1964-ben. Első munkahelye a mosonmagyaróvári Kossuth Lajos Gimnázium volt, majd meghívást kapott az Agrártudományi Egyetemre. Itt kezdett foglalkozni matematikai modellek gazdasági alkalmazásaival. 1978-ban védte meg „A munkaerő, az eszközráfordítás és a jövedelem kapcsolatának vizsgálata paraméteres programozással” című doktori értekezését. 1993-ban készítette el „A gazdálkodás hatékonyságának elemzése többváltozós statisztikai módszerekkel” című kandidátusi értekezést, melyet 1994-ben védett meg a Magyar Tudományos Akadémián és megkapta a Közgazdaságtudomány kandidátusa tudományos fokozatot. 1995-ben meghívták a Széchenyi István Főiskolára főiskolai tanárnak, hogy oktassa az Operációkutatás, a Statisztika és a Gazdaságelemzés tantárgyakat. 1997-ben megalapította a Széchenyi István Főiskola első szakkollégiumát, melynek 2002-ig igazgatója volt. 1998-ban kinevezték az ekkor alapított Statisztika Tanszék tanszékvezetőjének. Megszervezte a Társadalomtudományi kutatások módszerei és gyakorlata című fakultatív tantárgyat és ennek keretében rendszeres társadalomtudományi-szociológiai kutatásokat is végzett a szakkollégium hallgatóival.

HAMUTH MÓNIKA: hallgató, Széchenyi István Egyetem, Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium Diákbizottsági Elnök; E-mail: h.monika15@gmail.com

Hamuth Mónika a Széchenyi István Egyetem Kereskedelem és marketing szakos harmadéves hallgatója. 2021/22-es tanévben csatlakozott a Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégiumhoz és 2022 februárjától a szakkollégium diákbizottságának elnöki pozícióját tölti be. Tanulmányai során elnyerte az Erasmus+ ösztöndíjat, aminek köszönhetően fél évig az ír Technological University of the Shannon Marketing and

Management szakján tanult. Szakmai érdeklődési köréhez tartozik az online marketing, piacelemzés és a mesterséges intelligencia felhasználása a gazdasági szektorban.

**PROF. DR. JÓZSA LÁSZLÓ, CSC: egyetemi tanár, Széchenyi István Egyetem;
E-mail: jozsal@sze.hu**

Józsa László a közgazdaságtudomány kandidátusa, habilitált doktor, okl. vegyész-mérnök és okl. mérnök-közgazdász. A SZE Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karának volt dékánja (2009–2013). Szakterülete a marketing, azon belül a marketingstratégia és a marketinghatékonyság mérése. Több könyve jelent meg nemcsak magyarul, hanem angolul és oroszul is. Több mint 20 végzett PhD hallgatónak volt témavezetője és a győri doktori iskola törzstagja. Visiting professor volt Új-Zélandon, Indiában, Kínában és számos hazai és nemzetközi konferenciát szervezett az elmúlt évtizedek során.

**DR. KOPPÁNY KRISZTIÁN, PHD: egyetemi docens, Széchenyi István Egyetem;
E-mail: koppanyak@sze.hu**

Koppány Krisztián a Széchenyi István Egyetem Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karának egyetemi docense, 2013 és 2023 között vállalati kapcsolatokért felelős dékánhelyettese. Okleveles közgazdászként, pénzügyi-biztosítási szakirányon végzett 1999-ben ugyanitt. Doktori fokozatát a Pécsi Tudományegyetemen a közgazdaságtudományok területén monetáris makroökonómiából szerezte. Bár rövidebb-hosszabb ideig oktatott és kutatót másutt is, 1998 óta folyamatosan a Széchenyi István Egyetem főállású oktatója. Ez alatt az idő alatt a mikro- és makroökonómiától kezdve, a számviteli és controlling kurzusokon át a biztosításmatematikáig közel húszféle különböző tárgyat oktatott. Az elmúlt évtizedekben számos tudományos, oktatásfejlesztési és K+F projektben vett részt, illetve fejlesztési, tanácsadói tevékenységet végzett. Aktuális fő kutatási területe a globális és regionális értékláncok hatáselemzése input-output módszerekkel.

DR. HABIL KOVÁCS GÁBOR: habilitált egyetemi docens, szakvezető, Széchenyi István Egyetem, Statisztika, Pénzügy és Kontrolling Tanszék; E-mail: kovacsg@sze.hu

Kovács Gábor a Széchenyi István Egyetem Statisztika, Pénzügy és Kontrolling Tanszékének egyetemi docense, 2015 óta a Gazdálkodási és menedzsment alapképzés és a Gazdálkodási és menedzsment felsőoktatási szakképzés szakfelelőse. 2013 és 2022 között a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar oktatási dékánhelyettese volt. 2013-tól 2017. februárig a Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium programigazgatója. Okleveles közgazdász diplomáját a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen szerezte, pénzügy szakirányon. PhD fokozatát és habilitációját gazdálkodás- és szervezéstudományok területén szerezte. Kutatási területe a vállalati pénzügyek és a cégértékelés.

DR. NÉMETH SZILÁRD, PHD: tanszékvezető, főiskolai docens, Budapesti Gazdasági Egyetem, Pénzügyi és Számviteli Kar, Menedzsment és Vállalkozás Tanszék; E-mail: nemeth.szilard@uni-bge.hu

Németh Szilárd 2009-ben szerzett közgazdász diplomát a Széchenyi István Egyetemen, majd a Széchenyi István Egyetemen PhD hallgatóként, 2012-től pedig a Budapesti Gazdasági Egyetem oktatójaként dolgozik. 2023. augusztustól a Pénzügyi és Számviteli Kar Menedzsment és Vállalkozás Tanszékének vezetője, melynek keretében egyik legfontosabb feladata a gazdálkodási és menedzsment alapszak képzési programjának fejlesztése. Kutatásaiban a korábbi marketingstratégia témakörök mellett, jelenleg a családi vállalkozások célrendszerére valamint az eset és üzleti szimuláció alapú gamifikált vállalkozásoktatásban rejlő lehetőségekre összpontosít.

DR. HABIL REISINGER ADRIENN: egyetemi docens, Széchenyi István Egyetem, Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar, Nemzetközi és Alkalmazott Közgazdaságtan Tanszék, E-mail: reisinger.adrienn@ga.sze.hu

Reisinger Adrienn 2010-ben szerzett PhD fokozatot a Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskolájában, ahol 2017-ben regionális tudományokból habilitált. Jelenleg az egyetem Nemzetközi és Alkalmazott Közgazdaságtan Tanszékének egyetemi docense, ahol többek között az alábbi tantárgyakat oktatja: Nonprofit gazdaságtan (angolul és magyarul); Közösségi tervezés és technikái; Humán erőforrások gazdaságtana; Közösségi gazdaságtan; Társadalmi részvétel és módszerei. 2016 szeptembere óta az egyetem Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karának tudományszervezési dékánhelyettese. 2016-ban jelent meg Nárai Mártával közösen írt monográfiája „Társadalmi Felelősségvállalás és Részvétel” címmel a Dialóg Campus kiadónál. 2018 óta a folyóirat főszerkesztője. Kutatási területei: a társadalmi folyamatok szerepe a gazdaságban; vállalati társadalmi felelősségvállalás.

DR. SOMOGYI FERENC, CSC: nyugalmazott egyetemi docens, Széchenyi István Egyetem; E-mail: somogyifer@gmail.com

Somogyi Ferenc 1980-ban a Pécsi Tudományegyetemen közgazdász, 1983-ban a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen tanár-közgazdász diplomát szerzett, 1993-ban kandidált. Kutatási területei közül kiemelkednek: a magyar emberitőke-állománnyal kapcsolatos írásai és az ökológiai és humánökológiai kihívásokra választ kereső intuitív világmodellje.

DR. STION ZSUZSA, PHD: egyetemi docens, Széchenyi István Egyetem, Statisztika, Pénzügy és Kontrolling Tanszék; E-mail: stionzs@sze.hu

Stion Zsuzsa a Széchenyi István Egyetem Statisztika, Pénzügy és Kontrolling Tanszékének egyetemi docense. PhD fokozatát gazdálkodás- és szervezéstudományok

területen szerezte vállalkozások pénzügyei és számvitele témakörben. Közgazdász végzettséget a Széchenyi István Egyetemen szerzett számvitel szakirányon, okleveles közgazdász végzettséget szintén a Széchenyi István Egyetemen, Európa-tanulmányok szakirányon. 2013 és 2016 között a Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium nevelőtanára volt. Kutatási területe a vállalkozások pénzügyei és a kontrolling.

DR. HABIL SZIGETI CECÍLIA: habilitált egyetemi docens, intézetvezető, Budapesti Metropolitan Egyetem, Fenntarthatósági Tanulmányok Intézete; E-mail: cszigeti@metropolitan.hu

Szigeti Cecília PhD fokozatát és habilitációját a gazdálkodás- és szervezéstudományok területén szerezte. Tágabb értelemben vett ökológiai gazdaságtani témákkal foglalkozik. Számos kutatócsoport alapítója és tagja, a KOVÁSZ folyóirat szerkesztője, az MTA Körforgásos Gazdaság Osztályközi Bizottság titkára. Életcélja a Szabó Magda-i „nagyemberség” megközelítése.

PROF. DR. VERESS JÓZSEF, DSC: az MTA doktora, professzor emeritus, ELTE GTK Összehasonlító Gazdaságtan Tanszék; E-mail: veress@gtk.elte.hu

Veress József a „Válsággazdaságtan válsággazdaságban” c. tudományok doktori értekezését 1991-ben védte meg. Számos gazdaságpolitika tárgyú könyv szerzője, illetve szerkesztője, közel ötszáz publikációja jelent meg. Nagyságrendben 25 ezer hallgatót tanított legalább egy féléven keresztül. Vezető tisztségeket töltött be a PTE-n, a Corvinuson, a BME GTK-n. A Széchenyi István Egyetem alapító dékánja, illetve díszdoktora (Doctor Honoris Causa).

DR. VINKÓCZI TAMÁS, PHD: egyetemi adjunktus, Széchenyi István Egyetem; E-mail: vinkoczi.tamas@sze.hu

Vinkóczi Tamás a Széchenyi István Egyetemen végzett, 2020-ban szerezte meg PhD fokozatát regionális tudományok területén. Kutatási területe a digitalizációhoz, pénzügyi földrajzhoz, bankhálózathoz, illetve a lakossági megtakarításokhoz kötődik. A regionális szemlélet figyelembevételét fontosnak tartja a pénzügy kapcsán, mind lakossági, mind vállalati és pénzügyintézeti szempontból.

Minerva baglya csak a beálló alkonyal kezdi meg röptét.
(G. W. F. Hegel)

ISBN 2064-1176

9 772064 117062